

Orosházi HARANGSZÓ

XX. évfolyam 3. szám · 2013 ősze

Szabadság és reformáció

Különleges hónap október. Szabadsághősökre emlékezünk, s élünk emlékezetükből. A hónap elején a 19. század nagy szabadságküzdelmének mártírjai állnak előttünk, 23-án a 20. század ötvenes éveiben élő Magyarország ideológiai és valóságos bilincseit lerázni akaró hőseit ünnepeljük. A hónap utolsó napja pedig visszavezet bennünket az 1500-as évekbe, amikor a hit, a lélek szabadságáért vívódó, küzdő, s végül a végső lépést megtevő reformátor, Luther alakja és műve magasodik elénk.

Magyarként, evangélikusként nagyon sok impulzust ad ez az ősze hanyatló idő. Mit jelent az igazi szabadság? A magam ura vagyok? Azt teszem, amit akarok? Senki sem parancsol? Kérdések, amelyek felvetődnek a szabadság kapcsán, de amelyekre olyan válaszok is szülehetnek, amik a káosz, az anarchia, a rombolás felé vezetnek. Hogy jó választékkal az igazi szabadság megteremtésén tudjunk munkálkodni, a hónap utolsó „hősét”, Luthert kell kérdeznünk. Ő ugyanis rájött, hogy ereje az ősellenséggel szemben kevés ahhoz, hogy a ma-

ga ura lehessen. Érezte, hogy a szabad akarat érvényesítésének magabiztossága tűnő délibábbá lesz a szentül megfogadott elhatározások kudarcában. Tudta, hogy olyan messze el lehet távolodni attól, aki egyedül parancsol ebben a világban, hogy a végzetes távolság a mindentől függetlenség hamis illúzióját kínálja. Szabadságkereső kérdéseinek válaszai egy végzetesen rab ember képét formálták elé. Az alászállásból azonban igazi katarzis lett, mert a legmélyebb ponton felragyogott a mindenét teljesen Isten kezébe tévő ember megszabadulásának paradoxonja: aki Isten rabja, az lehet igazán szabad. Szabad bűnétől, félelmétől, megkötözöttségeitől.

Isten szeretetének valósága és életformáló hatása olyan értékrendbe állítja az embert, amelyben helyére kerülnek a hétköznapiak, az ünnepek, a kapcsolatok, az önismeret, a gyülekezet, a nemzet alapvető meghatározottságai. Az értékteremtésnek ez a szabadsága teszi leginkább termékennyé, kreatívvá azt, aki megtisztulást, megújulást akar. Ez a termékenység, ez a kreativitás hihetetlen színgaz-

dagságban képes megnyilvánulni. A nemzeti szabadság freskójának harcos, küzdelmes tömegjeleneitől egészen az élet csendes belső liturgiájának szelíd pasztellszínű csendéletéig. Mindegyik fontos, mindegyik értékes, mindegyiket meg kell becsülni. Közösséget, népet, nemzetet felemelő, önbecsülését, Istentől kapott hitét, lehetőségeit visszaszerezni vagy megtartani igyekvő hősök csak úgy születnek, ha először saját belső rabságukat fel tudják számolni azon az egyetlen úton, ahogyan azt a reformátor tette Isten Lelkének erejével.

Ezért különös egybeesés, különös isteni kegyelem, hogy nekünk, magyar evangélikusoknak a reformáció hónapja a szabadság hónapja is egyben. Tudhatjuk, vallhatjuk a helyes utat, amelyen járunk. Ez az út mindig Isten személyes szabadításától indul, és úgy halad mind többek és többek, mind nagyobb távlatok felé, hogy mind teljesebb legyen e földi világ boldogulásának egyetlen esélye: a szeretet szabadsága.

ÖRDÖG ENDRE

Kiemelt alkalmaink a közeljövőben

- Október 31-én, 10 órakor reformációi istentisztelet a templomban, 17 órakor ugyancsak itt közös ünnepi est a reformátusokkal. Előadást tart: *Szalkay Róbert* református lelképásztor.
- November 1-jén, 14 órakor az Alvégi és a Felvégi temetőben istentiszteletet tartunk. Utóbbi helyen az alkalom egyben a megújított ravatalozó felszentelése, átadása is.
- November 22-én, 17 órakor a Győry Vilmos-teremben *Pintér Béla* zenés bizonyágtétele lesz.
- November 24-én, 10 órakor örök élet vasárnapi koncertistentisztelet, melyen név szerint megemlékezünk az elmúlt egy év elhunytjairól. Elhangzik Händel B-dúr orgonaversenye.
- Advent szombatjain 18 órakor evangélikus templomunkban *Egy csepp igazi advent* címmel csendes meditáció lesz orgonazenével.
- December 12–15. között adventi evangelizációt rendezünk, *Laborczy Géza* Nyíregyháza–Kertváros evangélikus lelkészének szolgálatával.

Élők napja

Esős, borongós, őszi időben szomorúság gondolataink, színtelenebb hangulatunk hozzásegít minket ahhoz, hogy felkészülhessünk, ráhangolódjunk a halottak napi temetőjárásra. A megemlékezés koszorúit helyezzük el elhunyt szeretteink sírjánál és mécses gyújtunk. Nehéz, szomorú emlékekkel megterhelt, munkás napok ezek. Először rendbe rakjuk a sírokat, gondosan figyelve mindenre, hogy a távolabbi rokonság jó véleményel legyen rólunk, amikor a kegyelet virágaival megáll a sírnál. Sokszor aggodok, amikor erre az aprólékos, körültekintő, szinte liturgiává váló cselekedetsorozatra gondolok. Rendet rakni a tárgyak között. De van-e időnk rendet rakni a gondolatainkban, emlékeinkben? Külsőleg minden kész, de belül mi zajlik?

Bevallom, nem szeretem a felhős napokat. Gyermekkorom emléke azonban még esős napokon is felmelegíti szívemet. Nagynénémel, szüleimmel napokig a sírok gondozásán fáradoztunk, hogy minden elkészüljön, mire jönnek nagybátyámék. Otthon, a konyhában finomságok sülték. Estefelé találkoztunk, a temetőnél, és elindultunk, hogy végigjárjuk a családi sírhelyeket. Így a temető szo-

morúságához nekem az izgalom és öröm érzése is társult, hiszen újra együtt lehet a család. Mindenütt, ahol megálltunk, a temető csendjéhez illő halk szavak, visszamemlékezések hangzottak el. Így tudhatam meg apai nagyszüleimről néhány történetet. Mindazokról az őseinkről beszéltek nekünk, gyerekeknek, akik még születésünk előtt meghaltak. Amikor már hűvösödött az idő, kimondhatatlanul jól eső érzés volt nagybátyám hatalmas, meleg, puha tenyerébe rejteni összegémbredett kezemet. Nálam így alakult át a halottak napja az élők napjává. Emléztünk mi is, mint más rendes család, de beragyogta ezeket a napokat a viszontlátás öröme, a családi összetartozás érzése is. Mi, gyermekként, soha nem untuk meg a nagyok elbeszéléseit hallgatni. A felnőttek ilyenkor visszaemlékeztek saját gyermekkorukra, és kiderült egy-egy másik történetből, hogy ők sem voltak mintagyermek. Mi pedig meglegedetten mosolyogtunk és szívtuk magunkba az információkat.

Manapság, régi fényképeket nézegetve elmerengek az élményeim felett. Sokakat már csak a temetőben tudok „meglátogatni”. A feltámadás reményében te-

mettük el őket, de a búcsú így sem volt könnyű. S halottak napja környékén eszembe jutnak az élők.

Nekünk, akik igyekszünk rendbe tenni és rendben tartani a sírokat, van-e, marad-e energiánk rendbe tenni gondolatainkat, emlékeinket? Mindent jól eltervezünk, gondosan választjuk ki a szép koszorúkat. Szomorúan állapítjuk meg, hogy mennyi sírt kell bejárnunk ilyenkor, de elődeink kitartása, hűsége, hite, hazaszeretete példaként áll előttünk. Igyekezetünkben, ugye, nem csak a külsőségekre figyelünk oda? Az emlékekből, tapasztalatokból, családi hagyományokból táplálkozva és azokat ápolva legyen időnk az élőkre is figyelni! Hogy a családi összetartozás energiaforrása, egymás segítése ne csak elérhetetlen érzelem legyen számunkra, azért „dolgozni” kell. Újra fel kell szítani a szeretet tüzeit ezekben a borongós napokban.

Indítson hálára minket az Élők Istenének bátorító szava: „Az Isten pedig nem a holtak Istene, hanem az élőké. Mert az Ő számára mindenki él!” [Lk 20,38]

IHÁSZ BEATRIX
evangélikus lelkész

Mélységes mélyből kiáltok...

Kevés az emberi szó kifejezőereje, ha az élet nehézségeiről, fájdalomainkról, veszteségeinkről kell vallanunk. Kereszünk a szavakat, a hasonlatokat, a szimbólumokat, a verseket és a zene kifejezőerejét. Mert valahogy jó volna formába önteni érzéseinket, rendszerezni gondolatainkat. Sokszor, sokféleképpen próbáljuk kiönteni a szívünket barátainknak, imádságban Istenünknek. Lelki olvasmányokat keresünk, hogy megszabaduljunk a frusztráló feszültségtől, a szívfacsaró szomorúságtól. Sok utat kipróbálunk, míg megleljük a magunkét.

Képeket kerestem, amelyek alapot adhatnak a veszteségeinkről és a gyászról való gondolkodásunknak, és amelyek a pontosabb megfogalmazást segítik elő. Nyolc kép szimbolizálja a már megtett vagy még előttünk álló útszakaszt:

– **Seb:** Ha sebződünk, a gyógyulás útját kell keresnünk, segítséget kérhetünk testi és lelki sebeink fertőtlenítésében, bekötözésében. Már maga a gondoskodás elindítja a gyógyulás felé.

– **Útkeresztözés:** Hogyan tovább? Melyik az én utam? Döntési helyzetbe kényszerít a veszteség feldolgozásának lehetősége. Nem ugyanazt az utat járjuk, de ugyanazon az úton járunk, amikor az élet (vagy halál) nehézségeivel küzdünk.

– **Sziklafal:** A hallgatás, elhallgatás, magunkba zárkózás, meg nem értettség fala magasodik előttünk. Honnan kapok erőt az akadály legyőzéséhez?

– **Hallgató, meghallgató fiú, odafigyelő tekintet:** „Te is, kérlek, figyelj rám, és hallgass meg!” (Agnes Beguin).

– **Vízésés:** A fájdalom, az elkeseredés, mint egy zuhatag tör elő belőlünk, néha kontrollálhatatlanul, feltartóztathatatlanul. Miért? Miért velem történt? Meddig? A vízésszerű fájdalom lassan megszeli, és csendes patakká nemesül.

– **Villám:** Fel lehet-e a veszteségre készülni, vagy villámcsapásként ér a tapasztalat? „Ez nem lehet igaz!” – tagadás, szomorúság, tehetetlenség, kiüresedtség, félelem, kilátástalanság érzései váltogatják egymást.

– **Kiderül az ég:** Felragyog a nap, kirajzolódik előttünk a remény útja. Három szál fonódik össze: hit az isteni gondoskodásban, a megtartó emberi kapcsolatok és a magam gyógyulásába vetett energia.

– **Kirándulás:** Indulunk tovább az úton, immár veszteségeink feldolgozásával, tapasztalataink bölcsességünket erősítő, hitünket gazdagító energiájával.

E képek, szimbólumok segítenek megfogalmazni, kimondani a feszítő érzéseket, megragadni a lényegét, és saját kérdéseinkre választ találni. A legnagyobb mélységekben szerzett tapasztalat készít fel arra, hogy átélhessem a legnagyobb magasságokat.

Gyülekezetünkben egy csoport indult (lásd 15. oldal – Szerk.), hogy együttes erővel, egymás által gazdagodva könnyebben járjuk meg az előttünk álló utat. Isten iránti hálával vallhatjuk az első találkozások után: „Közel van az Úr a megtört szívűekhez...”

IHÁSZ BEATRIX

Meddig tart a kegyelem?

A fenti címmel tartottam egy előadást a 2013. október 12-én, a Deák téren megrendezett országos evangelizáció egyik szekciójában. Ebben a cikkben röviden összefoglalom a majd fél óras előadást, majd az azt követő beszélgetést.

A nap igéje: *„... kegyelemből van üdvösségetek a hit által...”* [Ef 2,8].

A Szeverényi János országos missziós lelkész által összeállított kérdések egyik legérdekesebb, de egyben legnehezebben megválaszolható témáját kaptam előadási anyagként. A téma akkor merül fel igazán, amikor valaki a keresztyén hitéletben az Istentől kapott bűnbocsánatot, az Isten szemében bekövetkezett megigazulást elválasztja a megszentelődés folyamatától.

Előadásomat azzal a régi evangelizációs énekkel kezdtem, amely az előbb említett szétválasztást nem teszi meg, hanem a kettőt összhangban látja:

*Ó, érthetetlen kegyelem,
Mely rég utánam járt,
Ki tévelygőn, vakon bolyongtam utamon,
Egyszer csak rám talált.*

*Félelmektől megszabadít,
Szent félelemre tanít;
S ahol csak megjelen e drága kegyelem,
Bűnöst megigazít.*

Ezek után felolvastam egy 2010-es hírt, amely az akkori köztársasági elnök, Sólyom László által gyakorolt kegyelemről szólt. Az akkori cikk felveti, hogy „ismét kegyelmet kapna-e a sajkócai Bódi család, illetve, hogy meddig terjed az elnöki kegyelem. Bódiék azzal kerültek be a köztudatba, hogy nem járták iskolába gyerekeiket, Sólyom László kegyelemben részesítette az apát és az anyát az emiatt kirótt börtönbüntetés alól. A párt azért ítélte tavaly ősszel összesen 16 havi elzárásra, mert a négyből két gyermeküket nem járták iskolába. Azért kaptak kegyelmet Sólyom Lászlótól, mert a legkisebb gyermekük még csecsemő, így szükség van az anyjára. Mivel a Zipp (újság – Szerk.) kiderítette, hogy továbbra se járatták utódaikat iskolába, nem kizárt, hogy az önkormányzat kénytelen lesz a szabályokat megszegők ellen újabb eljárást indítani, mert erre a helyhatóságot kötelezi a törvény. A hétköznapokban, az egymás közötti viszonyokban is vétkezünk, újra és újra. Vajon Isten megbocsát nekünk is újra?

Ezek után röviden ismertettem Dietrich Bonhoeffer *Követés* című könyvének első fejezetét, amely arról szól, hogy sokan hogyan élnek vissza a kegyelemmel: „Az olcsó kegyelem a tanításként, elvontként, rendszerként megjelenő kegyelmet és általános igazságként megjelenő bűnbocsánatot jelenti, ahol a keresztyén isteneszmény jelenti Isten szeretetét. Aki helyesli, annak bűnei máris megbocsátottak. E kegyelemtan egyháza már így részese a kegyelemnek. Ebben az egyházban a világ olcsón elleplezheti bűneit, nem bánja meg azokat, és nem is óhajt igazán szabadulni tőlük. Az olcsó kegyelem ezért egyenlő Isten élő igéjének, Isten igéje megtestesülésének tagadásával. Az olcsó kegyelem bűnbánat nélküli bűnbocsánat meghirdetését, gyülekezeti fegyelmének nélküli keresztséget, bűnök megvalósítása nélküli úrvacsorát, személyes gyógyulás nélküli feloldozást jelent. Az olcsó kegyelem követés nélküli, kereszt nélküli kegyelem, az emberré lett Jézus Krisztus nélküli. A drága kegyelem a szántóföldbe elrejtett kincs, amelyért az ember elmege és örömmel eladja mindenét, amiye volt; ... drága, mert a bűnt elveti, kegyelem, mert a bűnöst megigazítja. Mindenekelőtt azért drága a kegyelem, mert Istennek került sokba, Istennek Fia életébe került; »áron vettetek meg«, és nekünk nem lehet olcsó, ami Istennek drága. Mindenekelőtt azért kegyelem, mert Istennek nem volt túl drága a Fia a mi életünkért, hanem odaadta értünk.”

Ezek után a kérdés felekezeti történeti hátterét vizsgáltam röviden, a református és evangélikus megközelítés különbözőségéről beszélve. Említést tettem az 1618 novemberi, dordrechti zsinatról, amelyet az emberi szabadságot már-már túlzottan kihangsúlyozó arminianusok ellen hívtak össze. Velük szemben akkor megfogalmazták a kálvinizmus 5 pontját, s ebben az 5. az általam tárgyalt kérdéstről szól. Ők a szentek állhatatosságáról, azaz üdvösségre való megtartatásról beszéltek, az ember hitének kiemelése nélkül.

Ez a tárgyalás olyan szélsőséges megfogalmazáshoz vezetett, hogy ha a hívő bármilyen bűnt követ el, akkor is üdvözül. Más megközelítésben pedig az ilyen ember megtértiségének utólagos megkérdőjelezéséhez vezetett. Ez utóbbi némely esetben olykor jogos is lehet, de ne feledjük el, hogy a szívek vizsgálója maga Isten. Az evangélikusok álláspontja ennél kissé árnyaltabb, kevésbé doktrinális, de ugyanakkor biblikus is.

Ezek után ismertettem az evangélikus

egyházunk hitvallási iratainak részét képező Egyezségi Irat néhány részletét, amelyek sajnos még a mai napig nem jelentek meg hivatalos formában magyar nyelven, így az angol nyelvű fordítás magyar nyelvére változtatást ismertettem a következőképpen:

„Hitvallási Iratok 42

Tehát sokan örömmel fogadják az Igét, de később újra elbuknak (Lk 8,13). De ennek nem az az oka, hogy Isten nem akarná az állhatatosságukért kegyelmében részesíteni mindazokat, akikben jó munkáját elkezdte, mert ez ellentmondana Pál apostolnak (Fil 1,6), hanem hogy ezek az emberek tudatosan elfordulnak [Isten] parancsolataitól, elkeserítik és megszorítják a Szentlelket, újra lecsúsznak a világ szennyébe/mocsokba, és szívüket újra a sáttánnak adják.

Hitvallási iratok 90

Továbbá: ez a tanítás senkinek nem ad okot sem csüggedésre, sem pedig szegyetelen, romlott életre. Nevezetesen, amikor azt tanítják, hogy az ember örök életre kötelezze el magát Krisztus és az Ő szent Evangéliuma iránt, ahogyan az Élet Könyvében található, amely nem zárja ki a megtérő bűnöst, de bűneik felismerésére, bűnbánatra és Krisztusban való hitre hív minden szegényt, megfáradt és gondokkal terhelt bűnöst [akik Isten haragjának érzésétől szenvednek], és megtisztulást és újjászületést ígér a Szentlélek által. Így a legteljesebb vigaszt nyújtja minden gondokkal terhelt, megfáradt embernek, hogy tudják, üdvösségük nem a saját kezükben van – hisz máskülönben azt sokkal könnyebben elveszítenék minden órában és minden pillanatban, mint Ádám és Éva a Paradicsomban –, hanem Isten kegyelmében, amelyet Ő Krisztusban nyilvánított ki nekünk, akinek a kezéből senki ember nem szakíthat ki miniket (Jn 10,28; 2Tim 2,19).”

Tehát az evangélikus hitvallások egyszerre beszélnek az ember felelősségéről és a kegyelem mindenhatóságáról. A valóban hívő így nem eshet ki Isten kegyelméből, de ez nem ad okot a kegyelmi eszközök mellőzésére. Jelenleg az angolszász kálvinista teológusok közül többen eljutottak erre az álláspont-ra, de még nem lett általánossá közöttük.

Ezek után beszéltem a Zsidókhoz írt levél 6. és 10. fejezetéről, amelyek szintén érintik a tárgyalt témát. Az igazságszók, a szándékos bűnökkel összekapcsolt hitelhagyásról szólnak, melyekre nincs bocsánat.

Életed üzenet

Iskolalelkészi bemutatkozás

Az alábbiakban óvodánk és iskolánk új iskolalelkészéről és családjáról olvashatunk. 2013 szeptembere óta találkozhatunk vele az iskolában, októbertől pedig a Hajnal óvodában is, valamint az istentiszteleti alkalmainkon.

– Honnan érkezett?

– Budapesti vagyok. A gimnáziumot az Eötvös József Gimnáziumban kezdtem 1988-ban, majd az újra megnyíló Farsori Evangélikus Gimnáziumban folytattam, 1989-től. 1992-ben érettségiztem. Ebben az évben az Evangélikus Hittudományi Egyetemre sikeres felvételi vizsgát tettem, majd egy évet halasztottam, mivel Angliában töltöttem 5 hónapot egy metódista családnál, ahol 3 lánygyermekre vigyáztam, segítettem a család életét. Ott tartózkodásom végétével nyelvvizsgáztam, majd hazatérve egy kiegészítőiskolában dolgoztam nevelőtanérként fél évet. Az Evangélikus Hittudományi Egyetemen 1993 őszén kezdtem meg egyetemi éveimet. Örömmel emlékszem vissza a Németországban eltöltött egy év ösztöndíjra, amit Neuendettelsauban töltöttem, az Augustana Hochschulen.

Segédlelkészként a Budapest–Kelenföldi Evangélikus Gyülekezetben dolgoztam, majd két év után lelkészvizsgát tettem. Segédlelkészi éveim mellett és után az ELTE német nyelvtanári szakát végeztem el.

– Hol dolgozott eddig, milyen minőségben, mennyi ideig?

– Segédlelkészi éveim után a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodáján dolgoztam mint gyermek-, majd ifjúsági referens. Olyan országos alkalmakat szerveztem az evangélikus gyermekcsoportoknak, mint például országos bábverseny, hittanverseny, gyermek-tábor. Útjára indult két lap is a gyermek-

és ifjúsági munkával foglalkozók számára: az Ötlettár és az Ifjúsági Munka. Feladatomból többek között a külkapcsolatok bonyolítása is, az evangélikus iskolákkal – DÖK-ösökkel – való kapcsolattartás, és az ifjúsági vezetőképzés is. A Szélerősa találkozón gyermekfoglalkozásokat és kisebbeknek való programokat szerveztem. Referensi éveim alatt megkezdtem az Evangélikus Hittudományi Egyetem doktori képzését a gyakorlati tanszéken, idén végeztem ezzel a képzéssel. Egy félévet Bécsben töltöttem ösztöndíjasként, az ottani valláspedagógiai főiskolán.

– Miért, hogyan érkezett hozzánk? Hívták? Pályáztok?

– A gyermekeimmel otthon, Tordason töltött éveim után elsőként Gáncs Péter püspök úr ajánlotta fel családunknak ezt a munkalehetőséget. Másodjára a gyülekezet igazgatólelkésze, Ördög Endre keresztelt meg a hívással.

– Mik az első benyomásai?

– A feladat sokrétű és nem kevés. Úgy látom, nagy kihívás számomra.

– Mit vár Orosházától, az itteni életétől?

– Szeretném megélni Brunsvik Teréz idézetét: „Elfogadok minden gyermeket, akit nekem szánt az ég.” Szeretnék megfelelni az elvárásoknak, és legjobb tudásom szerint segíteni az iskola életét, pedagógusait és tanulóit.

– Mi a dolga iskolalelkészként?

– Röviden összefoglalva: elsősorban a közösségi és lelki élet szervezése, pedagógusoknak, diákoknak, iskolai istentiszteletek, áhítatok tartása. Ezek mellett hittanórák megtartása a Hajnal óvodában és az iskolában egyaránt. Jelen pillanatban

épp az Evangélikus Gimnáziumok Országos Találkozóját szervezzük (lásd 23–24. oldal – Szerk.). A gyülekezeti munkában is részt veszek: a Típegő és a Családi istentiszteleteken szolgálók, hasonlóképpen alkalmanként a fő istentiszteleten és a Reménység istentiszteleten is.

– Családi állapota? Ha család, gyerek van,ők hol boldogulnak Orosházán?

– Orosházára kis családommal érkeztem. Férjem Botta Dénes fényképész és szociális ápoló. Jelenleg hatóság állást keresünk számára. Három gyermekünk van: Benedek (7 éves), Dániel (5 éves) és Miklós (3 éves). A két kicsi a Hajnal utcai óvodában kezdte az óvodás éveket, Benedek pedig a Székács József Evangélikus Iskolában az első osztályt.

– Végezetül mit mondana még el magáról?

– Vallom, hogy életünk üzenet (Simon András grafikus gondolata ez). Remélem, az én életemmel azt üzenem, hogy amit kaptam, azzal türelmesen kell szolgálnom abban a közösségben, ahol vagyok. Ez számomra a családom, valamint a munkahelyi, iskolai és gyülekezeti közösségem. Nagyon sok olyan ember van az életemben, akitől rengeteget kaptam. Szeretnék én is épp ilyen segítővé, Jézus Krisztus mai tanítványává válni, és segíteni ott, ahol tudok – az Ő elfogadó, felkaroló és türelmes szeretetével. Azt tapasztalom meg: minél előrébb haladok ezen az úton, Istent annál mélyebben ismerem meg. Csodálatos megtapasztalni, hogy Ő mindig velem van, és sohasem hagy el. Ha nehézség is adódik az életemben, ő a tenyerén hordoz. És nem lehet mélyebbre esni, mint az Ő tenyere.

Most kérdezhetek én is valamit? A te életed mit üzen?

Majd Pál apostol leveléről beszéltem (Róm 8), miszerint nem választhat el miniket semmi az Isten kegyelmétől. Ezek után a kérdés másik aspektusáról szóltam, miszerint mi lesz a meg nem tért emberekkel. A kegyelmi idő azért adatik, hogy az ember idejében megtérjen. Egyeseknek lehet, hogy még a halálos ágyukon is lehetőségük lesz erre, de másoknak lehet, hogy hamarabb lejár ez az idő.

A félórás előadás után kérdésekre került sor. Az első arra irányult, hogy mikor

kezdődik valójában az, amikor valaki megragadja a kegyelmet? Válaszom a megtérés lényegének kifejtéséről szólt. Arról beszéltem, hogy szükséges egy tudatos döntés Krisztus mellett. Ez a döntés nem csupán egy egyszeri alkalomban, hanem még inkább a folytatásában nyilvánul meg. Majd az egyszeri és a naponkénti megtérés közötti különbségről szólt a kérdés. Kifejtettem, hogy mindkettőre szükség van, de nem szabad kijátszani a kettőt egymással szemben. Annál is in-

kább, mivel itt nem két ember közötti véleménykülönbségről van szó csupán, hanem akár az örök üdvösségünkről is. Majd a keresztségben kapott kegyelemről szólt egy hozzászóló. Vele egyetértően hozzátettem, hogy igen, Isten megelölegezett kegyelmét akkor is elnyerjük, de üdvösségünkre csak abban bízó hívő ember életében válik, más esetben azzal el-lenkező hatást ér el.

Megújulás és hálaadás

„Az írástudók és a farizeusok a Mózes székében ülnek: annakokáért, amit parancsolnak néktek, mindazt megtartsátok és megcselekedjétek; de az ő cselekedeteik szerint ne cselekedjétek. Mert ők mondják, de nem cselekszik.” [Mt 23,2–3]

Ma, amikor e sorokat írom, a Szentháromság ünnepe utáni tizenhatodik vasárnap ígéhirdetési alapigéjének mondatai és a szószékről elhangzott gondolatok foglalkoztatnak. Jézus szavai korának keserű valóságára, a hirdetett igaz eszmék és az ezek szöges ellentétét mutató, cseppet sem példamutató tények elmentmondására hívják fel a hallgatók figyelmét: „Mondják, de nem cselekszik” – mondta Jézus. S eljött az idő, amikor már nem is mondták... amikor az igazságot elferdítették, hamis tanokat hirdettek, pénzért árulták a bűnbocsánatot... Úgy látszott, hogy a világot csak a hatalmasok érdekei vezérlik...

Akkor egy mélyhitű wittenbergi szerzetes, felemelte szavát, s 95 tételben összefoglalt tiltakozását azzal a szándékkal tette közzé, hogy egyházát, a Krisztusban hívők nagy gyülekezetét megújítsa, megtisztítsa a felgyülemlett tévelygésektől.

A szerzetes, a Szentírás doktora, az egyetemi tanár Dr. Luther Márton, bizonyára nem gondolta, hogy merész fellépése múlhatatlan jelentőségű eseményként kerül be a világtörténelembe.

Október hava nekünk, evangélikusoknak többet jelent a nyár és nyárutó elmúlásánál, az őszebe forduló természet színpompás búcsúzásánál. Nem is csu-

pán életünk mulandóságára figyelmeztet, bár ilyenkor sűrűbben látogatjuk a sírkerteket, több időt szentelünk eltávozott szeretteink emlékére, nyughelyeik ápolására. Október nekünk elsősorban a reformáció közelgő, 500. évfordulójára való emlékezés, a magunkba szállás ideje. Ez az ünnepünk egyéni és közösségi életünk naponkénti megújításának szükségességére irányítja figyelmünket. Luther tanítása szerint „Egyedül kegyelemből, egyedül hit által” juthatunk el az igaz megtérésre, életünk megigazulására.

Szomorú valóság, hogy mi, emberek jó igyekezetünk ellenére sem tudjuk leküzdeni gyarlóságainkat, és mivel Krisztus gyülekezetét emberek alkotják, annak sem tagjai, sem vezetői nem tudnak megfelelni Isten törvényeinek, a példamutató élet követelményeinek. Éppen ezért van szükség az egyház és az egyes ember szakadatlan megújulására, a mindennapi önvizsgálatra, az őszinte bűnbánatra, az újrakezdésre. Emberi erőfeszítésből erre képtelenek vagyunk. Egyetlen mentsvárunk az ingyen kapott kegyelem, amiért el nem múló hálaival tartozunk: „Mindenért hálat adjatok.” [1Thessz 5,18]

Az Egyesült Államokban hivatalos

ünnepet szentelnek a hálaadásnak. Kezdetben, az 1600-as években, az észak-amerikai kontinensen letelepedett bevándorlók jelölték ki azt a napot, amelyen megmaradásukat és az őket befogadóknak emberségét, segítségét köszönték meg az Úristennek. Manapság az Egyesült Államokban a „Thanksgiving”, vagyis a hálaadás hivatalos ünnep (november negyedik csütörtöke). Nagy családi ünnep, melyen a hagyományos ételekkel megrakott asztal körül összegyűlt családtagok, rokonok egyenként, néhány mondatban összefoglalva elmondják, mi az a jó, amit az elmúlt esztendőben kaptak, s amiért hálat adnak. Szép biznyságtételek hangzanak el. Őszinte meghatottsággal éltem át, amikor részese lehettem.

Ilyenkor az ember ráeszmél, mennyi oka és alkalma van a hálaadásra, hogy látszólag kicsi dolgokért is köszönettel tartozik. El kell ismernünk, hogy életünk minden percében körülvesz minket sok külső és belső veszedelem, amelyekkel a magunk erejéből képtelenek lennénk megküzdeni. Tudomásul kell vennünk, hogy csupán mennyei Atyánk naponta megújuló kegyelmének köszönhetjük megmaradásunkat: „Aki hálaadással áldozik, az dicsőít engem.” [Zsolt 50,23]

A reformáció a megújulás ünnepe. Ünnepeink hálaadással! Kapcsoljuk köszönetünket, hálaikat magunkért, családjunkért, kisebb és tágabb emberi közösségünkért, otthonunkért, hazánkért, mindazért a jóért, amit naponta kapunk! Tanuljunk meg lelkünk mélyéből, igaz hittel naponta elmondani: hála Istennek!

FÜRST ENIKŐ

LEÁNYGYÜLEKEZETI ALKALMAINK

HETI RENDSZERESSÉGGEL TERVEZETT ALKALMAK:

- pénteken 16.30-kor ifi óra Rákóczi telepen, a gyülekezeti teremben (egyik héten a rákóczi telepi, másik héten a szentetornyai fiataloknak)
- vasárnap 8.30-kor istentisztelet Szentetornyán;
- vasárnap 10 órakor istentisztelet Rákóczi telepen;
- vasárnap 14 órakor istentisztelet Kardoskúton (kivéve a hónap első vasárnapját, amikor református istentisztelet van).

KÉTHETI RENDSZERESSÉGGEL TERVEZETT ALKALMAK:

- hétfőn 17 órakor házi bibliaóra Kardoskúton, családoknál (Pál első levele Timotheushoz);
- kedden 16:30-kor házi bibliaóra Szentetornyán, Szabó Józsefné presbiter testvérünkénél (Jób könyve)
- kedden 17 órakor házi bibliaóra Gyökeresben, a Petrilla családnál (C. H. Mackintosh: Elmélkedések Mózes 4–5. könyvéről).

HAVI RENDSZERESSÉGGEL TERVEZETT ALKALMAK:

- szerdán 17 órától szülői bibliaóra Rákóczi telepen, a gyülekezeti teremben.

Báró Prónay Albert

A békési egyházmegye egykori jeles felügyelője

1867. augusztus 16-án szomorú szívű gyászolók jelentek meg a Pest megyei Acsa evangélikus templomában, tót-prónai és blatniczai báró Prónay Albert ravatalánál. A kivételes világi és egyházi pályát befutott főúr a Békés–Bánáti, majd a Békési Esperesség, később a Bányai egyházkerület felügyelőjeként szolgálta az evangélikusságot.

Családjának tagjai évszázadokon át meghatározó szerepet játszottak hazánk politikai, társadalmi és tudományos életében. Mint előkelő földesúr fő támogatója volt benépesülő birtokai (Acsa, Harta, Csóvár, Szentmártonkáta, Farnos) evangélikus gyülekezeteinek. Három Prónay: Sándor, Gábor és Dezső egyetemes felügyelői tisztséget is betöltöttek.

Báró Prónay Albert 1801. március 31-én született, báró Prónay Lajos ezredes és Wartensleben Katalin grófnő gyermekeként. Iskoláiról keveset tudunk. Az elemi és középiskolát – a kor főúri szokásai szerint – bizonyára magántanulóként, a családi kastélyban végezte, majd Eperjesen tanult, ahol összebarátkozott Kossuth Lajossal. 1820-ban már Pozsonyban joghallgató volt, ahova elkísérte nevelője, Prepeliczay Sámuel.

Szüleinek halála után nagybátyja, az Acsán élő báró Prónay Sándor (1760–1839) a főrendiház és az akadémia elnökségének tagja, az evangélikus egyház egyetemes felügyelője fogadta örökbe.

1825-ben báró Podmaniczky János lemondott a békés–bánáti esperesség inspektori tisztségéről, új felügyelőt kellett keresni. A fiatal, tehetséges, egyházáért tenni akaró jogtudósra, báró Prónay Albertre esett a választás. A Pest–Buda környékén élő, felekezete iránt elkötelezett lutheránus arisztokrácia kiemelkedő tagja volt, aki jelentős szerepet játszott a reformkor társadalmi és kulturális életében. Fennmaradt róla, hogy a „legnagyobb magyar”-ként számon tartott gróf Széchenyi István egyik esküvői tanúja volt.

Korabeli forrásból értesülhetünk arról, hogy tóalmási kastélyánál volt egy nagy kiterjedésű angolkertje, melyben 8–10 öles platánok és tulipánfák díszlettek. Itt élt feleségével, gróf Ráday Erzsébettel, Elek fiukat Tavasi Lajos (a későbbi pesti evangélikus gimnázium igazgatója) tanította.

1836-ban a bánáti gyülekezetek külön esperességbe szerveződtek, ugyanakkor megalakult az önálló békési egyházmegye,

ahova közigazgatásilag más megyék evangélikussága is csatlakozott. Így az Arad, Csanád, Csongrád és Jász-Nagykun-Szolnok vármegyék területén létrejött egyházközségek.

Az 1838-as evangélikus névtárban báró Prónay Albert még a békési esperesség felügyelőjeként szerepel, Simon Sámuel szarvasi esperes és Mikolay István orosházi lelkési jegyző mellett. Közvetlenül az ide tartozó egyházközségek és a szolgálatban lévő lelkészek neveit: mezőberényi tót (Kutzián György), mezőberényi német (Oertel Ferenc), Csaba (Haán János), Tiszaföldvár (Horváth Sámuel), Tótkomlós (Bende Károly és Csermák Já-

zett munkájáról. Az évenkénti közgyűléseken többször megfordult Nagylakon, Tótkomlóson és másutt is. Az 1836-os évben Szeberényi János püspökkel hét egyházközséget látogatott meg. Tudunk arról is, hogy figyelemmel kísérte a mezőberényi, majd 1834-től a Szarvasra költözött evangélikus esperességi főgimnázium sorsát is.

1837. április 26-án, a tiszaföldvári esperességi közgyűlésen személyesen nyújtotta be lemondását. Utódaul Boczkó Dánielt választották meg.

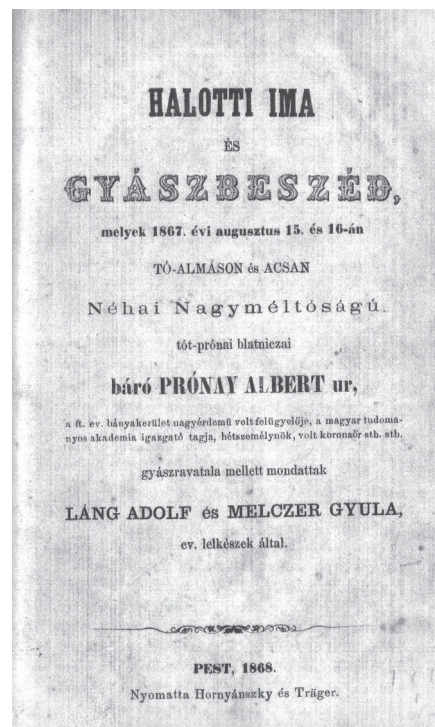
Kutzián György esperes 1839. május 1-jén levélben fordult az egyházmegye gyülekezeteihez. Ebből idézünk: „Tisztem határán túl lépném, ha azt elő szabni merészelném: hogy kit kellene az érdekes generális Inspectori Hivatalba ki-jelelni. De talán nem hibázok, ha Felügyelő Úr véleményénél fogva, a Báró Prónay Albert Urat ajánlásul kimondom.” Eltelt egy esztendő, mikor 1840. szeptember 6-án, Pesten „az Ágostai Evangélikusok Bányai Kerülete részéről Mlgos Tót Prónai és Blatniczay Báró Prónay Albert T. Pest Megye Fő Ispányi helytartója s kerületi Al-Inspector és Fő Tisztelendő Szeberényi János Superintendens Urak elől ülések alatt kerületi Egyházi közgyűlés tartatván.”

Másnap megtörtént a voksolás, báró Prónay Albert 157 szavazatból 147-et kapott. Mint a jegyzőkönyv írja: „a tisztelt kerületi elnök úr a gyűlésben megjelenőknél többszöri örömmel kiáltással fogadtatott.”

1842-ből fennmaradt egy névsor. A bányai egyházkerületet az egyetemes gyűlésen többek között az alábbiak képviselték: Szeberényi János püspök, Prónay Albert egyházkerületi felügyelő, Boczkó Dániel békési esperességi felügyelő, Székács József orosházi születésű pesti magyar lelkész és Kossuth Lajos.

Prónay Albert kezdetben vármegyei szolgálatban állt, Pest–Pilis–Solt–Kiskun megye főispáni helytartója, majd 1840-ben már Pest megye adminisztrátora. Ugyanakkor elhalt nagybátyjának, Prónay Sándornak (emléktést érdemel, hogy az akadémian Székács József tartott felekezeti emlékszedet) a helyét foglalta el a Magyar Tudományos Akadémia igazgatósági tanácsában. Olyan kitűnőségek mellett, mint gróf Károlyi György, gróf Széchenyi István, báró Eötvös József. Szívvel-lélekkel végezte ezt a munkát is.

Egyéb világi munkásságáról csak címszavakban. Valóságos belső titkos tanácsos, a hétszemélyes tábla ülnöke, tábla-bíró, koronaőr, az országbírói értekezlet

nos), Mokra (Czucker Sándor), Nagylak (Kristóffy Sámuel), Orosháza (Szigethy János és Mikolay István), Pitvaros (Molitorisz Lajos), Szarvas (Simon Sámuel és Jancsovics István), Szemlak (Stefán Dániel), Szentes (Lányi Sámuel), Nagyszentmiklós (Benko György), Fazekasvársánd (Obetko Mihály), Hódmezővásárhely (Fejér János). A békési evangélikus egyházmegye lélekszáma összesen 67 772 fő. A püspök Szeberényi János, s Prónay Albert a kerületi másodfelügyelő (vice inspektor). Egyházmegyénkből elsősorban a fenti lelkészekkel állt kapcsolatban.

A hiányos jegyzőkönyvek ellenére képet kapunk a békési esperességben vég-

tagja, 1847–48-ban az országgyűlés főrendi táblájának tagja.

1859. szeptember 1-jén hirdették ki a császár „protestáns pátens” néven ismert nyílt parancsát, amely megszüntette a protestáns egyházak autonómiáját. Elkeseredett viták után csak a következő évben vonták vissza a rendeletet.

Prónay azok közé tartozott, akik igyekeztek elérni azt, hogy a sok sérelmet szenvedett evangélikus egyház megkapja törvényben biztosított jogait, harcolva az elnyomó politika és a germanizálási törekvések ellen. Küzdött az evangélikusságért, a pátens visszavonásáért, a zsinat összehívásáért. Hosszú évtizedes, hűséges munkásságát végül siker koronázta.

1860 októberében, 12 év után gyűlhetek össze először a négy egyházkerület

püspökei és küldöttei, ahol Prónay Albert, mint a legidősebb egyházkerületi felügyelő foglalhatta el az elnöki széket. A fenti bányakerületi gyűlésen búcsúzott a felügyelői munkától, utóda Dessewffy Ottó lett.

Prónay Albert 1867. augusztus 14-én halt meg Tóalmáson. Másnap a kastélyban lévő ravatalánál Láng Adolf tápiószentmártoni lelkész mondott imát, a következő nap Acsán, az evangélikus templomban Melczér Gyula helyi lelkész tartott gyászbeszédet, Pál apostolnak Timóteushoz írott második levele alapján: „Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam.”

Prédikációjában szólt arról, hogy a felvilágosodás, a vallásszabadság szeretete, a népnevelés ügyének előmozdítása, a tudományosság, az egyházak javának elő-

mozdítása volt életének értelme. Emlékezett az általa bölcsen vezetett egyházi gyűlésekre, higgadtságára, méltóságteljes fellépésére: „Szíve mindig a közjóért dolgozott, mely minden nemest, nagyszerűt és magasztost felkarolt... Ritka észtehetségei, szilárd jelleme és honfi erényénél fogva mint hazafi és állambölcsész is kitűnt.”

A következő hónapban Pesten összeült bányakerületi közgyűlésen Székács József püspök úgy emlékezett rá, mint aki „egyházunk önállóságának a legveszesebb időben hű védelmezője volt.” A közgyűlésen jelenlévők egyetértettek abban, hogy „néhai báró Prónay Albert úrnak, egykor az egyházkerület sokérdemű felügyelőjének, az elhunyt hű szolgálójának emléke örökítetteti rendeltetett.”

KOSZORÚS OSZKÁR

A kezdőnapok történetéhez

„Óh, csodálatosak kik ide jöttetek élni...”

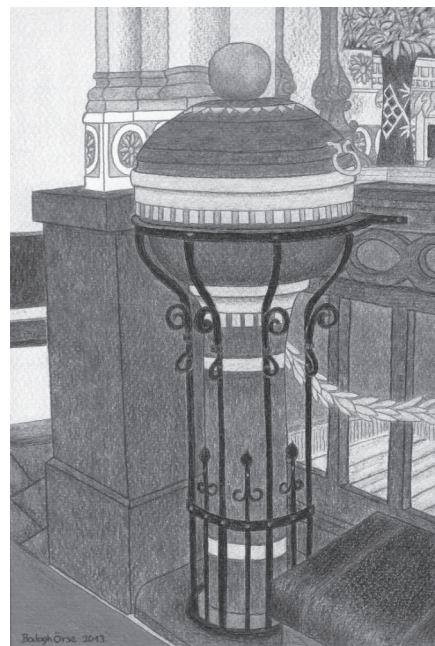
Az eltelt napok a múltat és a jövőt jelzik számunkra, miközben a történelem önmagát írja. Mindez az orosházi evangélikus templomban (a mi templomunkban) jut eszembe, ahová bebocsátást nyertem, s egymagamban ülhettem nagy csendességben. A lábazon álló díszes keresztelomedence közelében pedig a helyezethez illő emlék gondolatok bocsátkoztak rám. „A keresztesség kezdet, meghívás az Istenben bízó életre.” Korszályom még ezt tanulta az evangélikus elemi népiskolákban.

A városunkban élők számára ismert Orosháza újratelepülésének történetéből, hogy a Vas megyei Gencsről származó nemes Horváth Andrászt hívták meg az orosházi első papjuknak, aki 1744 júliusában érkezett ide. Az 1744. augusztus 6-án, a dunántúli Téten pappá szentelt, több nyelvet beszélő lelkész az Orosházi Evangélikus Egyházközség – ma is meglévő – anyakönyvét kifogástalan latinsággal írt két oldallal nyitotta meg, amelyben tényszerűen szól Orosháza alapításának előzményeiről. A keresztelési és esketési anyakönyveket pedig már magyar nyelven vezette. (A halotti anyakönyvet később kezdték vezetni.)

A keresztelési anyakönyv első betűhív bejegyzése a következő: „(Anno, xsti 1744) ... „d. 4. Septemb. meg ker. Fekete István leányát Ilonát. Komák, Szilasi István és Győri István feleségeikkel.” A vízzel való meghintésben, a keresztességben való részesítés szertartásában az első bejegyzés szerint, amely a harmadik sorszám alatt történt, tehát Fekete István leánya, Ilona

részesült. (1744-ben 10 gyermek született, de az első kettő nincs beírva.)

A családokban Orosházán is nemzedékeken át tartó szép szokás volt a keresztelés. Nem mindig buzgó vallásosságból kereszteltettek, hanem azért, hogy ne maradjon pogány az új jövevény, no meg a keresztességben kapott nevet a gyermek. A fehér keresztelősztal mellé ültették az atyafiságot, s volt kit! Orosházán az újratelepülés utáni évtizedekben a ke-

A keresztelomedence.

A Fürst Ervin lelkész által itt keresztelt Balogh Örsé festőművész rajzos vallomása

resztelési anyakönyvben 6-8 keresztelőkoma nevét is olvashatjuk. (Az édesanya nevét viszont nem.)

Gondolataim visszaterelődnek a keresztelomedencéhez, melynek tiszta vizéből Isten igéjével – „Megkeresztellek téged az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében” – Kovács Andor esperes e sorok íróját is a keresztesség egyszerű ajándékában részesítette. Azok közé tartozok, akik régtől fogva szerették volna tudni, mióta is állhat itt ez a keresztelomedence. Mint már annyiszor, ezúttal is a levéltári dokumentumok vezettek nyomra. Az 1836. esztendőben végzett szuperintendensi vizsgálat idején a templombelső számbavételénél felvett jegyzőkönyvben még ez áll: „... keresztelő kápolnája nincs, de helyette van egy agyag (cserép) tál és egy ugyanilyen típusú vizeskorsó.” Az oltárról viszont fontosnak találták feljegyezni: „az oltár, amelynek fa borítása rendkívül ügyesen van elkészítve kék színű.”

A rákövetkező, 1837-es évről akár eseménynaplót lehetne készíteni. Az egyházközségünk kiadásokat jegyző könyvének rovataiban márciustól augusztusig sorjázunk a templombelsőre tett kisebb-nagyobb kiadások. Márciusban például „Oltár rajzáért Baltazár szarvasi asztalosnak fizetett az egyház 25 forintot.” Valami oknál fogva viszont nem szerepel az „aprólékosok” is feljegyző kiadási könyvben a keresztelomedence költsége. Pedig a ma is használatban lévő medencetartó elkészült. Belsejében, pontosabban a medence alatti keresztelécen ott olvasható a bizonyító felirat: „Supkégel Mozesz tsinálta”

1837." Supkégel Mózes jó nevű, ismert orosházi asztalosmester volt, a templompadokat is ő készítette.

Áprilisban az egyház ajánlatkérő levelet küldött a pesti és nagyváradi aranyozóknak. Flegel János pesti aranyozó hamarosan be is nyújtotta a keresztlőtől tartója iránti árlevelét, mely szerint „a rajta teendő festésért és aranyozásért 14 pengő forintot” kívánt. Időközben az egyház megbízásából tisztelendő Mikolay István járt el Pesten az „oltár dolgában”. Ugyanis az oltár, mely 1798-ban az orosházi aszszonyok adományaiából épült, újrafestésre szorult. 1837. június 14-én az „Eklézia Gyűlésén” az oltár és keresztlőmedence aranyozásának ügye is napirendre került. Tisztelendő Mikolay István beszámolt róla, hogy Pesten jártában, megbízásánál fogva, az oltárnak újrafestése és aranyozása ügyében alkura lépett a művésszel, aki ezt a munkát 445 ezüst forintért kész felvállalni. Ezen kívül húsz ezüstforintot kíván útiköltség fejében, és itt-tartózkodása idejére lakással és éle-

lemmel való ellátást. Bele nem számítva az oltárképet, mely külön 100 pengőforintba kerül. (Az oltárképpel kapcsolatban 1838-ban újabb kiadási tétel mutatkozik, mely szerint: „Forston Lajos pesti kereskedő által az Oltár kép ára (225 frt.) a képrónak megküldődött.” A talányos bejegyzésre egyelőre nem ismerjük a választ.) A gyűlés az összeget meg is ajánlotta azzal a feltétellel, hogy az aranyozó becsületes munkát végez.

Végül az oltár és keresztlőmedence tartójának festése és aranyozása egy időben és közös elszámolásra történt. A júliusban kifizetett összeg nagyságából arra lehet következtetni, hogy egyéb festési munkákat is beszámíthattak, mert az „Oltár aranyozási munka 1161 forint 30 krajcáron fizetődött ki.”

A munkálatoknak adódott egy pikantériája, melyet az eklézia gyűlésének jegyzőkönyve is megörökített. Az aranyozó ugyanis szokatlan kéréssel állt elő. Naponkénti borfejadagot kért az ekléziától. Erre ugyan a kötött kontraktus az

ekléziát nem kötelezte, vagy ahogyan a jegyzőkönyvben fogalmaztak: „erre az eklézia nem szoríthatna” de mégis úgy döntöttek; nehogy a művésznek kedvét vegyék, arra az időre, míg munkája lesz az oltár körül, néki naponként 4 itce (3,2 liter) bor kiadatását határozták el. A kifizetések záradékából viszont az is kiderül: „Aranyozó legényeknek – háromnak – hét forint harminc krajcár borraivalót” fizettek. (Valószínű, hogy nekik is jutott a napi boradagból.)

A Flegel János pesti aranyozó művész által végzett munkát 1837. július 22. napján vették át. A felvett jegyzőkönyv szerint: „az oltárnak és a hozzá tartozó részeknek festését és aranyozását megvizsgálván, az tökéletes megelégedés szerint be végezve lenni találtatott.” A művész jól végzett munkáját biznyságlevéllel is elismerték. Mindez 176 éve történt, azóta van keresztlőmedencéje az orosházi evangélikus templomnak.

VERASZTÓ ANTAL

Két kiállításról

Nem panaszkodhatnak az orosházi művészetbarátok, hiszen egymást érik a képzőművészeti kiállítások a Városi Képtárban, a Szántó Kovács János Múzeumban, a Petőfi Művelődési Központban, a Városházi Galériában, az Amadeus kávéházban és másutt. Gyakran invitálják a városlakókat egyházközségeknél, iskoláknál, intézményeknél, egyéb helyeken rendezendő tárlatokra is. Az országos hírnevet szerzett elszármazottak, az Orosházi Festők Csoportjának tagjai mellett még legalább húsz helyi alkotó dolgozik folyamatosan, állandó készenlétben, bemutatkozási lehetőségekre várva. Most az utóbbi hetek két rangos helyi kiállításáról szólunk.

Balogh Örsé *Ceruzahegy* címmel a múzeumban rendezte meg tárlatát. 2010-től kezdve tudatos és szorgalmas munkával régi orosházi városképekből készített el pasztellceruzával egy 77 darabból álló

Alvégi parókia (1846) · Balogh Örsé rajza

együtttest. Közöttük vannak az evangélikus egyházhoz kötődő épületek is. Gyönyörködhetünk az *evangélikus templom*, az *alvégi parókia*, az *evangélikus gyülekezeti ház*, a *Szekács József Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium*, valamint régi evangélikus iskolák épületei: a *Kettőssáncstéri*, a *Zombai utcai*, a Meszes-kisköz sarkán lévő *Központi iskola* című, és még hetven, emlékeket ébresztő munkájában.

Ha csak e kítűnő épületrajz-sorozatot teszi le az orosháziak asztalára, ezzel is beírja magát a helyi szellemi kultúra történetébe. Azonban Balogh Örsé író és költő is, néhány önálló kötete már napvilágot látott, antológiákban, irodalmi folyóiratokban, napilapokban közlik írásait. Két évtizede folyamatosan jelen van Orosháza szellemi életében. Születésétől kötődik egyházunkhoz, s néhány esztendejé, a Győry Vilmos Szeretetszolgálat rendezésében, volt egy festményekből és grafikákból válogatott tárlata, bemutatta bibliai tárgyú alkotásait is. *Jézust* ábrázoló képét pedig egyházközségünknek adományozta. Azon kellene gondolkodni, hogy ezt a talán 100 képre felszaporodó, a régi és a mai Orosháza városképét őrző rangos gyűjteményt milyen forrásból, pályázati pénzből lehetne megvenni, együtt tartani, hogy közkinccsé válhasson.

Varga Béla fafaragó másfél évtizede fogott ismét bicskát, vésőt a kezébe. 2000 óta rendszeresen kiállít. Mint mondja, fá-

ba faragja a történelmet. Legutóbb a Városházi Galériában nyílt kamara-kiállítása, ahol negyven munkáját mutatta be. Előszeretettel mintázza meg a magyar történelem jeles személyiségeit, a helyi múlt jelentős mozzanatait. Láthattuk az 1744-es városalapítókra emlékező *Zombai honfoglalók* című sokalakos kompozícióját. Ugyanakkor szívesen ábrázolja a régi hagyományos paraszti élet, a magyar népélet eseményeit. Szívéhez közel áll a bibliai témák, jelenetek ábrázolása. Egyik fő alkotását, a gyülekezeti termünkben elhelyezett *A keserű pohár* című munkáját (ami a gyékényesi evangélikus templom oltárképének mása) is láthatták városunk lakói. *Luther Márton* portréja pedig templomunkban, az oltár és a papi pad között nyert elhelyezést. A kiállításon bemutatta a *Betlehemi jelenet*, a *Jézus feltámadása* és a *Mennybemenetel* című mesterien megmunkált faragványát.

Betlehemi jelenet · Varga Béla alkotása

Levéltárunk kincseiből IV.

Előző három lapszámunkban egyházközségünk 1744-től vezetett keresztelési, 1745-től jegyzett házassági és az 1771-től fennmaradt halotti anyakönyveinek történelmi értékű soraiból idéztünk.

Időrendben haladva ezúttal egy igen érdekes, kézzel írott kötetéről szólunk. Szintén levéltárunkban található a *Házassági Eljegyzéseket és Moringolásokat jegyzőkönyv az 1788-dik Évi November 7-kén kezdve 1835-ig*. A möring-megállapodások a feudalizmus korának jogszokásához kapcsolódnak. A néprajzi lexikon szerint a möring az a díj, amelyet a vőlegény a házasság megkötése és teljesítése esetére ígért a menyasszony részére, illetve a leány későbbi anyagi biztonságát szem előtt tartva, a maga részére kikötött. Más forrás szerint a möring hozomány, jegyajándék, nászajándék.

A megállapodást a menyasszony és a vőlegény, valamint két-három tanú írta alá (az írástudatlanság miatt többször keresztet tettek a nevük helyére). Orosházán a felvidéki Gömör megyéből hozzánk került, ma templomépítőként ismert Szimonidesz János lelkész, 1791-től a pest-békési egyházmegye esperese, vezette be ezt a jogintézményt. A lelkészi hivatalban kötötték meg a szerződést, a

jegyző vagy a lelkész jelenlétében és közreműködésével, akiknek személye és jogállása garantálta a hitelességet.

A kötetből sok érdekes dolgot tudunk meg az 1700-as évek végének Orosházájáról. Képet kapunk az itt élő családok nevééről, társadalmi helyzetéről, megismerjük az idetelepülők származási helyét, a falu első utcaneveit, a házassuló felek állapotát, foglalkozását, vagyoni helyzetét. A 437 oldalas kötetben 2045 pár adatait jegyezték fel.

Évekig foglalkozott a kötetel, azt betűről betűre kijegyeztelte Verasztó Antal helytörténeti kutató, aki *Möringkönyv 1788–1835* címmel országos figyelmet érdemlő, önálló kiadványt tett közzé; a 2003-as helyi múzeumi évkönyvben pedig Erostyák Zoltán András írt tanulmányt a möringkönyvben szereplő orosházi armalista nemesekről.

Most az első évek néhány bejegyzését tesszük közzé. (Rövidítések: h. l. = hajadon lánya, iff. leg. = ifjú legény, Rft. = Rénes forint.)

- Én Süle Ferencz eljegyeztem magamnak az Édes Anyámnak Ketskés Katalinnak és Napam Asszonynak Toth Eva Asszonynak

György, özvegy Kováts Jánosné, Horváth Istvánné előtt

- Én Németh Marton, néhai Szombathelyi Németh Benedeknek a fia jegyeztem el magamnak hűtvös társul Farkas Györgynek h. l. Sarát, ígervén nekie, ha magzattyaím nem volna vele, minden jószágomat. Orosháza, 19. 8. 789. Németh Marton – Farkas Sara Németh János – Gyarmathi Marton előtt

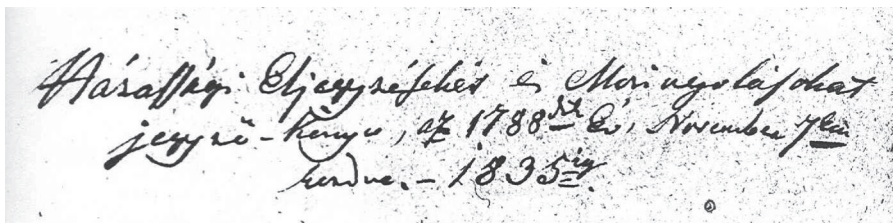
- Én Abelovszki István eljegyeztem magamnak örök házas társul, néhai Bantsal Mihálynak haj. Leányát Dorottyát, ígervén nekie, ha gyermek nélkül meg halnék minden keresett jószágomnak egyik felét, úgy hogy a másik fele első Feleségemtől maradt fiamé legyen. Orosháza, 12. Sept. 789.

- Én Ilovszki Mátyás, néhai Ilovszki Jánosnak a fia, jegyeztem el magamnak örök hűtvöstársul Bokor Jutkát, ígervén nekie Moring fejében 60 Rft. 2. Jan. 790. Ilovszki Matyas – Bokor Jutka Elöttem: Mihalyko Matyas – Fabri Susanna előtt

- Én Szekáts Mihály özvegy ember jegyeztem el magamnak hűtvös társul Földváron lakozó Holitska Jánosnak Leányát Marit, ígervén nekie Moring fejében 30 forintokat. Orosháza, 5. Febr. 790. Szekáts Mihály – Holits Maria Vági Ferentz – Szabó István előtt

- Én Lestyán János Birinyi lakos, Lestyán Jánosnak a fia, jegyeztem el magamnak örök hűtvös társul Plenter Janosnak h. l. Ersébetet, ígervén nekie Moring fejében, ha az Istennek úgy tetszene, hogy gyermek nélkül ki Szolitsan az Isten, ezer forintokat. Orosháza, 24. April. 790. Lestyán János – Plenter Ersebeth Prentl Janos – Lestyan János

- Én Szita János, néhai Szita Jánosnak a fia, jegyeztem el magamnak Dominkó Jánosnak h. l. Ersebetet, ígervén nekie moring fejében mind aztat amivel az Úr meg áldott, s ennek utánna meg áldand. Orosháza, 13. Maj. 790. Szita János –

☞ Varga Béla – amellet, hogy rendszeres templomba járó –, több kiállítással kapcsolódik egyházközségünkhöz. Szintén bemutatkozott a Győry Vilmos Szeretetszolgálatnál, valamint a Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnáziumban is, ahova elkészítette a névadó Székács püspök mellszobrát.

Mindkét kiállítás megnyitóján 60-80 fő volt jelen, az intézmények nyitvatartási ideje alatt összességében több százan tekintették meg Balog Orse és Varga Béla munkáit. Kívánunk mindkettőjüknek további töretlen alkotókedvet, megrendeléseket, egészséget! Isten áldása kísérje őket további életútjukon, hogy még sok szép munka kerüljön ki a kezük alól!

KOSZORÚS OSZKÁR

engedelméből Horgas Jutkát és ígértem moring fejében 30 Rft. 7. Nov. 1788. Ketskés Katalin – Tóth Ferencz – Horgas Jutka

- Én Fodor János, Fodor András fia eljegyeztem magamnak örök házas társul Sente Istvánnak h. l. Ersébetet akinek, ha az Úr Isten gyermekek nélkül ki Szolítand, ígértem 35 Rft. Orosháza, 13. 8. 789.

- Én Kováts Ferentz, néhai Kováts Jánosnak a fia eljegyeztem magamnak az Új utzai Horváth Istvánnak h. l. Ersébetet, ígervén nekie Moring fejében 30 Rft. Orosháza, 18. 8. 789. Kováts Ferentz – Horváth Ersebet Elöttem: Sonkolos Istvan, Héjas

Dominkó Ersebet
Varga Adam – Csismadia Mihály –
Tóth Istvánné előtt

- Én Dénes Sándor Dénes Györgynek a fia, jegyzetem el magamnak a Temető Sori Varga Jánosnak h. l. Jutkát, ígervén nekie Moring fejében 40 Rft.
17. Octbr. 790. Dénes Sándor – Varga Jutka
Elöttem Boros Ferentz – Gyarmati Mártonné előtt
- Szalai István, a Szőlők Sori Szalai Jánosnak a fia, jegyzette el magának Néhai Varga Jánosnak h. l. a kit öreg Németh János tartott örökbe, Moringot ígért nekie 30 Ft.
Orosháza, 12. Octob. 1793.
- Zaszkalitzki András Csizmadia Legény Árva Vmegyében lakozott néhai Zaszkalitzki Mihálynak a fia, jegyzette el magának Csik Istvánnak

h. l. Ersebetet, s minden kereset ígérte Moring fejében.
13. Octobr. 1793.
Sitkei György Úr, Latsny Praeceptor Uram, Plenter Jánosné Asszony előtt

- Toth János iff. leg. A Törvény Bíró Bérese, néhai Tóth Jánosnak a fia, most Horváth Ferentznek a mostoha fia, jegyzette el magának néhai Szalai Jánosnak h. Leányát, most Sente Istvánnak a mostoha Leányát Katalint, moring 40 Rft.
[Megj.: az 1793 októberi bejegyzések között, dátum nincs.]
Orban Ferentz és Szekeres Jánosné előtt
- Miszlai Mihály Varsanyi Özvegy ember jegyzette el magának néhai Bartza Péternek özvegyét Zsedenyi Ersebeth Asszonyt, ígervén nekie Moring fejében 40 Rft. és két Neveletlen Árvájának adig való el tartását, míg élelmeket és

ruhazattyokat kereshetik.
[Megj.: az 1793 novemberi bejegyzések között, dátum nincs.]
Sárközi János előtt

- Rutkai Josef Csabai lakos, jegyzette el magának néhai Frajstág Josefnek, Mokrai lakosnak özvegyét, Lehotzki Maria Asszonyt, ígervén Nekie Morig fejében, abban az esetben, ha a most Nevezett Rutkai Josef hamarabb meghalálna 50 Rft.
[Megj.: az 1793 novemberi bejegyzések között, dátum nincs.]
Toth Mihály orosházi Fő Bíró – Kováts András Csabai lakos előtt

Terveink szerint az Orosházi Harangszó 2013. advent–karácsonyi számában még egy csokorra való érdekes bejegyzést teszünk közzé a móringskönyvből, az 1700-as évek végéről és az 1800-as évek elejéről.

KOSZORÚS OSZKÁR

Cogito ergo sum XII.

A feltámadás

A keresztény hitű emberiség szívesen hallgat olyan tanításokat, igehirdetéseket, amelyek a hús-vér emberi test feltámadását hirdetik. Az erre vonatkozó bibliai szövegek, valamint az apostoli hitvallás még az ókorban íródtak. Akkor még ismeretlen volt a test hamvasztásban való temetése, de nem volt atombomba sem, sőt a földi emberiség jelenkori túlszaporodása (jelenleg hétmilliárdnyian vagyunk) valószínűtlenné tesz az ember test szerinti feltámadását.

A Krisztus urunk halála utáni feltámadás is két formában olvasható a szent szövegekben. Az egyik szerint testi feltámadás történt, és Ő együtt vacsorázik a tanítványainak. Másrészt a keresztéről levett alakban, de spirituálisan jelenik meg a bezárt ajtajú szobában, és ugyanúgy távozik, illetve ugyanúgy lelki test formában jelenik meg az emmausi tanítványoknak, hazakíséri őket, asztalhoz ül velük, távozik, s amikor a tanítványok utána menve keresik, sehol sem találják.

Pál apostolt is foglalkoztatta a feltámadás gondolata, kezdve azzal, hogy a földbe vetett mag előbb elpusztul, majd új életre kel, de már nem ugyanaz a mag, csak ahhoz hasonló. Majd befejezve az elmélkedést, azzal zárja, hogy „Elvettetik érzéki test (meghal), feltámasztatik lelki test. Ha van érzéki test, van lelki test is.” [1Kor 15,44]

A keresztény világ erkölcsiségének alapja – egyéb törvények mellett – a két kőtáblára írt tízparancsolatra alapozódik, ezek között különleges az ötödik, amely semmit sem tilt, hanem azt ajánlja, hogy „Tiszteld apádat és anyádat, hogy hosszú életű légy a földön”. De hogyan lehetek hosszú életű, mikor a legtöbb ember már 50–70 éves korában elveszíti a szüleit?

Az teljesen természetes, hogy amíg a szülők élnek, addig óvják gyermekük testi épségét. Elhalálkozásuk után a szülői védelem csak úgy lehetséges, ha a lélekben feltámadt szülők a túlvilágról, vagyis a mennyek országából is figyelemmel kísérik gyermekeik földi életét, és vigyáznak rájuk. Ezáltal térül meg a szülők iránti

tisztelet, s járul hozzá a hosszú földi élethez.

Egy időben magam is gyakran felfigyeltem arra, hogy olyan dolgok történnek meg velem, amikre csak egy ésszerű magyarázatot tudtam adni, mégpedig azt, hogy nyilván odafentről vigyáznak rám. Ilyen történeteket írtam le ebben az újságjában. Ezek kelették bennem azt az érzést, hogy valakik odafentről igenis segítenek nekem, illetve gondoskodnak rólam.

Mindezek alapján én abban hiszek, és állítom, hogy a szülők iránti tisztelet a feltámadt szülők mennyei testének szerető gondoskodásában megtérül. Ez a körülmény segített, és segíthet mindenkit abban, hogy hosszú életű legyen a Földön. Én tehát „hitem szerint” úgy tudom elfogadni a feltámadás lehetőségét (Krisztus urunk eljöveteleig), hogy mennyei test formában feltámadva a szülő gondoskodni tud hátram maradt utódairól.

TÓTH SÁNDOR ISTVÁN
92 évesen

**Reformációi istentisztelet
2013. október 31-én, 10 órakor,
az evangélikus templomban.
Mindenkit szeretettel várunk!**

Fotóalbum

Ecímmel egy sorozatot indítottunk. Várjuk mindazok jelentkezését, akik egy-egy régóta őrzött fotójukat szívesen közzétennék lapunkban. Olyan, a 19. és 20. században készült fényképekre gondolunk, melyek evangélikus egyház-községünkhöz vagy a leányegyházakhoz kapcsolódnak. Lehetnek régi orosházi evangélikus iskolai fotók, konfirmációról, esküvőről, temetésről készült felvételek. Ábrázolhatják templomunkat, egykori iskoláinkat, egyházi épületeinket. Örülnénk annak is, ha eddig ismeretlen képeket kapnánk régi egyházi alkalmainkról, lelkészeinkről, tanítóinkról, más tisztségviselőinkről. Fontos annak pontosítása, hogy kit vagy mit ábrázol a beadott felvétel, hol és mikor készült. Felüntetjük a fotó tulajdonosának nevét és – ha tudjuk – a fotográfusét is.

Kérjük Olvasóinkat, hogy a lelkési hivatalba, Csehi József hivatalvezetőhöz (Orosháza, Thék E. u. 2.) juttassanak el, válogatás után, egy jól másolható érdekes fényképet.

Most pedig gyönyörködjünk a régi felvételekben!

Hősök napja és falunap Kardoskúton

2013. május 26-án, vasárnap, 13.30 órától hősök napi ünnepség volt. Előbb a falutáblánál – kiadós eső közepette – egy rovásírásos emléktáblát avattunk, rövid műsor keretében. Majd 14.15-től ünnepi istentisztelet volt a templomban, a történelmi egyházak lelkészeinek, papjainak közreműködésével, az emlékműnél gyermekek műsora. Utána koszorúztunk a levanteemlékműnél és a temetőben található emlékműnél. A templomban Póka Angéla gospel-énekes énekelt. Ezt követően a kardoskúti művelődési házban I. világháborús haditudósítók grafikáiból rendezett kiállítás megnyitója volt, majd szeretetvendégséget tartottunk.

Július 20-án, a falunap alkalmából ökumenikus istentisztelet volt Nagy Zoltán református lelkész igehirdetésével.

*A zombai utcai evangélikus iskola tanulói Fasang Árpád tanítóval
(Orosháza, 1934) Beküldő: Dénes Ferenc Károly*

*A központi evangélikus iskola tanulói Csizmadia Lajos tanítóval
(Orosháza, 1936) Beküldő: Kunos Lajosné Gyömrei Irén*

*A szalmapiactéri evangélikus iskola tanulói Macher Lajos tanítóval
(Orosháza, 1942) Beküldő: Szabó Gizella*

Meghallgatott imádságok

Jelentéktelen esemény a gyülekezeti alkalmak sorában. A kávéillattal telt hátsó terem hosszú szürke asztalánál keddenként néhányan összegyűlnek. Fejét lehajtva, ujjait összekulcsolva ki-ki el-sóhajtja bánatát (sajátját és másokét), elzeng néhány elkoptatott evangélikus éneket, majd az alkalom egy Miatyánkkal véget ér.

Aztán hogy történik-e valami? Ki tudja? Jó és rossz dolgok mindig lesznek, jönnek és mennek. Sosem tudjuk meg, „mi lett volna ha”, és emberi magyarázatban sincs hiány, bárhogyan fordul a sorsunk. Amikor bajban vagyunk, az Úrhoz kiáltunk, s amikor tisztul az ég, sietve továbblépünk. „Törvényszerű volt” és „Így kellett lennie” – bölcsekedik az ember, s a hála elmarad.

Imaközösség – régóta vártuk már. Ami álom volt, most valóság, bár végül keveseket érdekel. Mindössze néhány embert, aki mégis hisz valamiben. Mert Valaki egyszer azt mondta: „Bármit kértek az Atyától az én nevemben, megadatik nektek”. És „Aki zörget, annak ajtót nyitnak, és aki keres, talál”. Olcsó köz-hely? Vagy lehet, hogy komolyan gondolta? Ilyen egyszerű volna?

Kedd jön kedd után, telnek a napok, múlnak a hetek és szállnak a hónapok. Majd visszanezünk: hogy is volt? Kértünk Szentlelket, élőt és hatót, átformáló erejét. Kértük Isten Lelkét, mely áttör gátakat, megnyit roszdás emberi szíveket. Kértünk ébredést, áldást, megújulást.

Majd leperreg néhány hónap, s előttünk egy kép. Iskolánk díszterme, több-

száz odaszánt szívű diák, egy emberként dicsőretet zengve, az Úrnak énekelve. Lélekkel telve, ki-ki saját tehetségéből az ol-tárhoz hozva, amilye van, egy jó illatú áldozathoz. Másnap kígyózó sorok az úr-vacsoránál, a „tízese” istentiszteleten. Minden arcon mosoly, a mennyei Atya mosolya. Tapintható a Szentlélek. Hasonlóra évek óta nem emlékszem. EGOT 2013, Orosháza. Egy apró morzsa, mely a Mennyből hozzánk leहुल्ल.

Hogy is volt azon a kedden?

És szól a halk ima a maroknyi ember ajkán evangelizációért, misszióért, ébredésért. Általános, elkoptatott téma, rutin. Ki figyel oda rá? S amikor fejünket újra felemeljük, tele a naptár, és gyülekezetünk dicsőítő csapata újra útnak indul, zsinórban hatodik zenés bizonyágtételére, szerte az országban, szűk 3 hónap leforgása alatt. Ennyi felkérés évek óta nem volt. És még ami előttünk áll: októberben Deák tér, novemberben Pintér Béla Orosházán, tavasszal kerületi missziói nap és utcai evangelizáció...

Miért? Hogyan? Mitől? Vagy inkább: Kitől? Hullik a manna a mennyből, csak fel kell szedegetni.

És bár ezernyi a gond, támad a kö-zöny és a szokásos „nincs időm”, azért a keddi alkalom marad. S ott az imadozó, amelyben egy-egy reszkető kéz fohásza néma sóhajtás olykor megtalálhatik. Szól a köszönet, a hála, mások helyett, másokért. Nem fényesen, nem díszesen, de kitartóan és hűségesen. Esedezünk diakóniai munkáért, majd néhány hét múlva országos elismerésben részesül az orosházi diakóniai szolgálat. Miért pont most és miért pont így? Könyörgünk hónapok óta kilátástalan betegekért, gyógyulásért, s talán magunk sem hisszük, amikor jön a hírhez: elmúlt a baj. Szégyenkezve, pironkodva valljuk meg: még imáinkban is oly kicsiny a hitünk.

Ó, drága mennyei Apukánk, tanítis gyermeki szívvel hozzád fordulunk! Segíts hitetlenségünkön, tanítis bátran kérni, előtted megnyílni! Te adj hálát a szívünkbe, ha válaszra méltatsz, és engedd, hogy meglássuk hatalmas tetteidet! Köszönjük legnagyobb ajándékodat, drága egyetlen Fiadat, akinek áldozata árán, szabadon Tehozzád léphetünk, és ölelő karodban megpihenhetünk! Ámen!

BÁNKI-HORVÁTH GYÖRGY

Imaközösségi alkalmunkra mindenkit szeretettel várunk keddenként, 17 órakor, a gyülekezeti házban!

Evangélikus olvasóköri

„Sokat olvastam. De az olvasással is úgy van az ember, tudod... csak akkor kapsz a könyvektől valamit, ha tudsz is adni olvasmányaidnak valamit. Úgy értem, ha olyan lelket viszel feléjük, amely az olvasás párharcában hajlandó sebeket kapni és adni, hajlandó vitatkozni, meggyőzni és meggyőződni, s aztán gazdagodva attól, amit tanult a könyvből, életben vagy munkában építeni abból valamit...” [Márai Sándor: Az igazi]

Forgatom, ízlelgetem e mondatokat, és azt a titkot szeretném felfedni, hogy miként oldható fel vidéken, de főleg kisvárosban a szellemi magány. S mi a re-

cept? Igazán nem tudom, de sejtem, hogy valami köze van a dologhoz a könyvnek, Isten legnagyobb adományának, hiszen a minta az öröklétre éppen az isteni könyv, a Könyvek Könyve, a Biblia, mely bizonyítja, hogy a könyv kapocs a régi idők tettei és a ma valósága között. A könyv üzenete nem csupán a betűkből összerakott szó... annál több: a lélek, az a különös tartalom, amely csak elmélyült értelmezési szándékkal, lassan kerül kibontásra. A könyvbéli üzenetet nem lehet folyamatosan újra és újra fel kell fedezni, ki kell bontani értelmét, jellemét, zamatát, ízét, színét. Ha ezt megközelítjük, akkor talán teljesebb életet élünk. Ezen gon-

dolatok foglalkoztattak, amikor felkérést kaptam az evangélikus egyház részéről – Ördög Endre igazgatólelkészétől és Laczki János másodlelkészétől – a hajdani orosházi hagyományokat idéző, megújított formában működő olvasóköri létrehozására és vezetésére. Örömmel teszem.

S mire gondoltam? Arra, hogy a kezdeti olvasóköri mintájára kell működtetni a csoport foglalkozásait. Vagyis olvassunk. Közösön, ott olvassunk és beszéljünk az olvasottakról. Kezdetjük talán a magyar novellairódalom legszebb novelláival, s persze mellé még tehetünk egy drámát vagy regényt. A vers minden foglalkozás nyitó és záró mozzanata.

Havonta egy alkalommal – mondjuk ☞

szerdán, a hó második hetében – tartánánk összejöveteleinket, középpontban a könyvvel. Beszélgetések régi klasszikus irodalmi alkotásokról (regény, novella, dráma), válogatás napjaink alkotásaiból, író-olvasótalálkozók, városépítéssel és egy város szellemi élete, műhelymunka (régészek, történészek meghívása), irodalmi utazások vetítéssel, vendégünk a Bárka folyóirat (Tiszatáj, Alföld, Terasz, Várad) testvérvárosunk kulturális életéből, vendégvárás Nagykároly, Arad stb. Irodalmi kirándulás Orosházán, Békés megyében, Partiumban,
Részletesebb programunk: november

13-án, 17 órakor alakulás, vers és novella, majd Fülöp Béla bemutatja könyveit. December 11-én könyvajánló karácsonyra (vendégünk lehet Buzai Csaba könyvtár-igazgató, Kiss Tünde könyvtáros, Tóth Anikó könyvesbolti eladó). Január: egy régész naplója, Rózsa Zoltán múzeum-igazgató, régészszakértő. A program az ötletek alapján változhat, de mindez körvonalazza szándékunkat.

Zene és irodalom: Mozart (bemutatja Dinnyés István címzetes igazgató, zene-tanár). Festészet és irodalom: egy hódmezővásárhelyi vagy békéscsabai festőművész meghívása (mini tárlattal), feleleve-

nítjük Madách híres művét, az Ember tragédiáját, értelmezzük, beszélgetünk róla, s közben elindítunk egy, a hajdani olvasókörök gyakorlatában bevett eljárást: folyamatosan olvasunk egy regényt, amit év végén közösen értelmezzünk.

Persze minden szándék értéke pontosan annyi, amennyi megvalósul belőle. Bízom abban, hogy lesz érdeklődés olvasókörünk iránt, amely mindenki számára nyitott.

Mindenkit köszönt és vár:

FÜLÖP BÉLA
magyartanár

Beszámoló a diakóniai kirándulásról

Velem vándorol utamon Jézus (EÉ 459)

Ezzel az énekkel és reménységgel indultak útnak szeptember 12-én Iház Beatrix lelkész és a diakóniai csoport tagjai, három év után ismét Nyíregyházára. Egy társunk – Kisné Marika – sajnos már nem tudott eljöni, őt közben magához szólította az Úr; ezúton is szeretettel emlékezünk rá.

Elsődleges célunk a Nyíregyházán jó eredménnyel működő anyaotthon és szeretetszolgálat intézményeinek látogatása volt. Az anyaotthonban olyan kisgyermekes vagy terhes anyák élnek gyermekeikkel, akik családi körülményeik miatt segítségre, lakásra szorulnak. Szoros kapcsolatban vannak az evangélikus egyházzal. Rendszeresen az áhítatok, gyermekfoglalkozások, de nem teszik kötelezővé a részvételt. Mégis sokakat szólít meg Isten igéje, többször volt és van keresztele. Nagy gonddal figyelik a gyermekek tanulmányi előmenetelét, s arra törekszenek, hogy az itt élő gyermekek mindent megkapjanak, mintha családban nőnének fel.

A szeretetszolgálat vezetője elmondta: ők látják az egész várost, így kb. 100-150 tagjuk van, részben házi gondozásra, részben bejárnak ebédelni, vagy ebédet hordanak el a gondozók. A klubban kézi foglalkozású tevékenység folyik, de lehet tévét nézni, újságot olvasni, beszélgetni is. Csodálatos falfaragásokkal díszített közösségi termük van, ahol istentiszteleteket, áhítatokat és különböző összejöveteleket is tartanak.

Ezt követően a város külterületén, a Benkő-bokorban, egy mozgássérültek otthonában ebédeltünk. Megállapítottuk, hogy nagyon precíz, szerető, gondos munka folyik a szolgálatokban, ami követendő példa számunkra is. Ebéd után folytattuk utunkat, hogy a szervezőink,

Lázárné Marika és Dr. Rusznák Jolán által előkészített program szerint tegyük meg a kellemes kirándulásokat.

Az első állomás Tokaj volt, megbűvölve álltunk a természet csodája előtt, és néztük, ahogy a Bodrog a Tiszába ömlik.

Kellemes sétát tettünk a városban. Mindenkit elbűvölt a szépsége, mintha mézeskalácsból készítették volna, mindennél virág, s a kirakatsorok a város büszkeségét hirdették, szinte hívogattak betérésre.

Következő állomásunk a bodrogeresztúri Betlehem Evangélikus Pihenőház volt. Ott már ismerősként fogadtak minket. Miután a szállást elfoglaltuk, elfogyasztottuk a finom vacsorát. Ezután

lelkészünk áhítatot tartott, és még hosszú ideig kellemes beszélgetéssel töltöttük az estét. Mária nap lévén felköszöntöttük Lázárné Marikát.

A másnapi program Vizsoly volt. Közben megálltunk Boldogkőváralján. Megtekinttük az 1380 körül épült várat, s néhányan fel is mentünk, hogy közelebbről is megcsodáljuk a szép váromot. Folytatjuk utunkat Vizsoly felé, ahol megnéztük a 12-14. század között épült református templomot (itt őrzik az első magyar nyelvű és Magyarországon nyomtatott Bibliát). Látható a „nyomdagép” is, amin ki-nyomtatták, ez szintén nagy élményt nyújtott.

Ezután Szerencsre érkeztünk meg, ahol egy ebéd után a hajdan híres cukorgyárból megmaradt tárgyakat és történeti képeket tartalmazó kiállítást néztük meg. A szerencsi csokoládégyár mintaboltjában sok finom édességet vásárolva indultunk hazafelé. Ráadásprogram volt, hogy gépkocsivezetőnk, Szekeres Pali felvitt bennünket a Tokaj-hegy tetejére, ahonnan csodálatos kilátás nyílt a vidékre. Sok tapasztalattal és élménnyel gazdagodva indultunk vissza. Köszönet a szervezőknek, felejthetetlen két napot töltöttünk együtt!

Lázárné Marika már sok éve dolgozik a diakóniai csoport összetartásán, sokszor szervezett kellemes és tartalmas kirándulást. Szerető és gondos munkája eredményeként szeptember 25-én, a Diakónia Napján a Magyar Evangélikus Diakóniai Bizottság az „Év Önkéntese”-díjjal tüntette ki, amelyhez ezúton szeretettel gratulálunk, s további munkájához sok erőt és egészséget kívánunk!

KOVÁCS TIBORNÉ
a diakóniai csoport tagja

Fénysugár-híradó

„... és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig”
[Mt 28,20b]

Olvasóinknak ezúttal pünkösöd előtti lapzártánktól az október első hetéig tartó időszakról számolunk be.

Nyugdíjas egyesületünk tagjai jelen voltak egyházközségünk életének fel-emelő eseményén, a tavaly augusztus óta közöttünk szolgáló Ihász Beatrix lelkész beiktatásán. Lázár Zsolt esperes végezte a beiktatást, az igehirdetést pedig Gáncs Péter elnök-püspök úr.

Tagjaink általában részt vesznek a vasárnap délelőtti fő istentiszteleteken. Mindhárom lelkészünk megtartja számunkra a kedd délutáni igehirdetést, néhányan közülünk látogatják a csütörtök esti istentiszteletet is. Fontosnak tartjuk ezt, mert hisszük, hogy a hitüket gyakorló, templomba járó emberek boldogabbak, kiegyensúlyozottabbak. Igyekszünk megismerni és megfogadni a Biblia üzenetét, gyakorolni a keresztyén életszemléletet, egyházunk szeretetét.

Figyelemmel kísérjük egyházközségünk ifjúságát, a konfirmáció vizsgát, a Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium életét is. A

fenti időszakban volt a tanévzáró istentisztelet, majd szeptember elsején a tanévnyitó, legutóbb pedig az Evangélikus Gimnáziumok Országos Találkozója (EGOT), ahol együtt örültünk a gyülekezet tagjaival az iskolalelkészek, a tanárok és a sok száz fiatal templomi jelenlétének.

A jelentősebb városi eseményeken is képviseljük nyugdíjas-egyesületünket. Június elején ott voltunk és koszorúztunk a trianoni megemlékezésen, ahol Ribár János ny. esperes úr beszédét hallgattuk érdeklődéssel. Esemény volt számunkra az új főtér avatása is, amit szintén mindnyájan megnéztünk. Több klubtagunk tekintette meg a múzeumban Koszorús Oszkár régi orosházi kiadványokat, egykori helyi festők alkotásait bemutató gyűjteményét. Meglátogattuk az alapításának 50 éves jubileumát ünneplő Orosházi Festők Csoportjának két kiállítását, Várad Kornél, Hopka Margit, Balogh Örse, Varga Béla képzőművészek tárlatát.

Vidéki utazásainkat közösen alakítjuk ki. Július közepén a Kecskemét szomszédságában fekvő Jakabszállásra utaztunk, az úgynevezett Magyar Kertbe, ahol kicsinyítve, 93 ezer négyzetméter területen mutatják be Magyarország domborzatát és vízrajzát. Ezt körbesétáltuk a 40 °C-os hőségben, aztán lovas kocsival

szétnéztünk a környéken, majd délután erdei barangolás volt a program.

Másik utunk, már szeptemberben, a Szarvasi Szilvanapra vezetett. Az időjárás most sem kedvezett. Nem hőség volt, hanem szakadatlanul zuhogott az eső. Ennek ellenére igyekeztünk jól érezni magunkat. Esernyőnk és esőkabátunk fedezékében kedvünkre válogattunk a szilvalekvárokból, megkóstoltuk a különböző szilvás ételeket (a szilvás gombócot, derelyét, süteményeket). A fesztiválsátorban találtunk menedéket, a sok száz látogató közé szorulva itt néztük és hallgattuk meg az Ótemplomi evangélikusok Luther's Roses kórusának valóban színvonalas előadását. Mindnyájan sajnáltuk, hogy délutáni programunkat is elmosta az eső. Szerettük volna körbejárni az arborétumban kialakított Mini Magyarországot, ahol két hektár területen megnézhetők az eredetihez hasonló szép magyar épületsodák.

Mostani lapzártánk után újabb utazásra készülünk. Ezúttal Poroszlóra megyünk, ahol a Tisza-tavi Ökocentrumot látogatjuk meg. Erről és egyesületünk következő eseményeiről majd az adventkarácsonyi Harangszóban tudósítjuk Kedves Olvasóinkat.

KOSZORÚS OSZKÁRNÉ

Leánygyülekezeteink nyári krónikája

Táborok Szentetornyán

2013. június 24–28. között hittanos napközi tábor volt, felsős tanulók számára. Az igei vezérfonalat József története adta, amit a résztvevők rajzfilmen és az azt követő csoportos beszélgetéseken keresztül ismerhettek meg. A gyermekeket leginkább az álmok szerepe, s az önmagukban meglévő harag feldolgozása érdekelte. A táborban volt még céllövészet, számháború, és sok érdekes program. Szerdán Gyopárosra vittük a gyermekeket. Pénteken a romániai solymosi várhoz és Aradra látogattunk. A héten mindhárom leánygyülekezetből és Orosházáról voltak gyermekek. A tábor költségeihez szerény hozzájárulást kértünk.

Július 1–5. között alsósok számára is volt (ingyenes) hittanos napközi tábor, játékkal, sporttal. E táborban is József történetét vettük, ami megszólította a fiatalokat, hiszen közöttük is jelen van a testvéri rivalizálás. Szerdán az Árpád-halomhoz kirándultunk, pénteken Gyopá-

roszon voltunk. A két táborban összesen több mint 50 gyermek fordult meg. Több felnőtt segítő, pedagógus tartott velünk.

Cigánymisszió Telekgerendáson

2013. július 18–22. között országos cigánymissziós hétre utaztunk. Szentetornyáról és Orosházáról három autóval mentünk. Volt közöttünk olyan, aki sajnos nem tudott ott lenni mind az öt napot, de maradandó élmény jelentett számára az a pár nap is. A táborba a nyírségi Görögszállásról, a dunántúli Sárszentlőrincről, valamint Szarvasról és egyéb helyekről érkeztek cigányok és nem cigányok egyaránt; olyanok, akik fontosnak érzik a cigányok közötti missziót. A hét a boldogmondások témája köré épült. Vasárnap a csabai evangélikus nagytemplomban vettünk részt istentiszteleten, ahol több biznyságtétel is elhangzott. Zsarnai Krisztián evangélikus esperes igehirdetésében szókimondóan szólította meg az embereket.

EKE-tábor Lucfalván

2013. augusztus 4–10. között az EKE gyermek- és ifjúsági csendesheten vettünk részt. Erre az alkalomra egy kisbusznyi és egy autónyi gyermeket, illetve fiatal vittünk el Kardoskútról, Orosházáról és Rákóczi telepről. A tábor programját színesítette az a 11 amerikai evangélikus, akik ezen a nyáron vállalták a fiatalok, gyermekek közötti missziós munkát. A hét esti igehirdetője Jonathan Unverzagt evangélikus lelkész volt, aki 11 gyermek édesapja. Az ő szolgálata sok gyermeket megérintett, akik közül többen azon a héten határozták el, hogy felnőtt korukban misszionáriusok lesznek. A délelőtti foglalkozásokon a Dávidról szóló történetek kerültek elő, majd délután egy nigériai misszionárius élettörténetével foglalkoztunk. A táborban, a lucfalviak mellett, sok más gyülekezetből voltak még résztvevő gyermekek és fiatalok

LACZKI JÁNOS

Koncert a templomkertben

Augusztus utolsó vasárnapján különleges koncertre került sor a városban. A hallgatóság nem egy hangversenyterem székein vagy templompadokban ült, hanem az evangélikus templom kertjében, és az est közreműködőinek, az Alföld Vonósnegyes művészeinek is épp ez a hely szolgált színpadként.

Az új lehetőségeket kereső, kísérletezőkedv és a hagyományteremtő szándék találkozott abban az ötletben, amelynek megvalósulásaként a közönség egy saját

hangulatú, tartalmas kikapcsolódást hozó Schubert-esten vehetett részt. A műsor elején a szerző rövid karakterdarabjai szólaltak meg, majd a monumentális amoll – Rosamunda – vonósnegyes hangzott el.

A testközelben muzsikáló zenészek, a templom monumentális északi homlokzata alatt meghúzódó csendes templomkert, valamint a szabadtéri koncertek sajátos akusztikája és hangulata mind hozzájárultak ahhoz, hogy az est után közre-

működők és hallgatóság egyaránt úgy érezhette: egy új kulturális teret fedeztünk fel a város számára. Ezt a lehetőséget kívánjuk kiaknázni, és *Templomkerti hangversenyesték* elnevezéssel nyári koncertsorozatot indítani, aminek megvalósítása a jövő nyáron kezdődik. A stílusok és közreműködők sokszínűségét szem előtt tartó program megszületésével új színnel gazdagodhat Orosháza kulturális élete.

Gyászfeldolgozó csoport indult az orosházi gyülekezetben

„Közel van az Úr a megtört szívűekhez és a sebzett lelkiüket megsegíti.” [Zsolt 34,19]

2013. szeptember 15-én előadás és szeretetvendégség keretében tette meg az orosházi gyülekezet első lépéseit egy új munkaág útján, mely a gyással, a veszteséggel küzdők segítése érdekében, a lelki gondozás egy speciális fajtáját felhasználva indul el.

Mint azt Ördög Endre igazgatólelkész bevezető köszöntőjében mondta, az egyháznak mindig is feladata volt és lesz a vigasztalás, az evangélium fényében végzett lelki gondozás. Az új kezdeményezés

– ami a gyülekezeti nővéri szolgálat felmérései és jelzései alapján indult – az önszorgító csoportok és az egyházi lelki gondozás ötvözete. Különösen nagy lehetőség ehhez, hogy a csoport vezetését vállaló Ihász Beatrix lelkész nő másoddiplomás képzésben megszerezte a mentálhigiénés lelki gondozó végzettséget is, így adott a szakszerű segítséget. A csoport indítását alapos kutatás, tájékozódás előzte meg, kapcsolatfelvétel történt már ilyen körben járatos szakemberekkel, és más, hasonló csoportokkal is.

A bevezető szavak után Ihász Beatrix beszélt a gyászról, a csoport céljairól, egy kicsit érintve a majdani feldolgozás módszereit. „Saját sebeid felől közelíts mások

sebei felé” – mondta a lelkész nő, ami akár mottója, egyben mankója is lehet ennek az új kezdeményezésnek, de segítséget jelenthet minden veszteséget átélőnek. Az előadás képes illusztrációkkal, zenei és verses elemekkel lett még élményszerűbb. A lelkész nő mindenekelőtt leszögezte: Isten hatalmas nagy, és ezt soha ne felejtjük el, bármilyen bánat ér is!

Az előadás után szeretetvendégség keretében, a terített asztaloknál élénk, barátságos beszélgetések folytak személyes veszteségeinkről, sebeinkről, és az induló gyászfeldolgozó csoportról.

SZÖLLŐSINÉ KASSAI JUDIT
gyülekezeti nővér

A Kulturális Örökség Napjai templomunkban

Szeptember 21-én és 22-én a Kulturális Örökség Napjai ebben az esztendőben a *Vizek háza* kiemelt témával várta szerte az országban és Európában a különböző épületek, kiállítások látogatóit. Természetesen az ehhez kapcsolódó épületek mellett (az előző évekhez hasonlóan) most is minden értékes, érdekes, vagy egy közösségnek sokat jelentő épület is megnyitotta kapuit a nagyközönség előtt.

Egyházközségünk ebben az évben is csatlakozott a rendezvénysorozathoz, és bár templomunk nem kapcsolható közvetlenül az év kiemelt témájához, a víz a keresztségen keresztül jelent meg a napok tematikájában.

A templom szombaton és vasárnap 10 órától 18 óráig folyamatosan nyitva volt. Ez idő alatt az oltártérben kiállítás volt látható *Fókuszban a keresztség és templomunk keresztelőmedencéje* címmel. Az emeleti Győry Vilmos-terem felé lépcsőházi galéria nyílt: *A mi templomunk* témában időszakos képtár alkotásait tekinthették meg a látogatók. A Győry Vilmos-teremben gyülekezet-történeti állandó kiállítás, valamint orosházi festők a víz, a hit, a teremtettség témáját feldolgozó alkotásai- ból összeállított kiállítás várta a vendégeket.

Szombaton délelőtt 11 órakor és délután 3 órakor orgonabemutató volt, rövid

hangszertörténeti előadással és barokk orgonamuzsikával. Vasárnap délelőtt a 10 órai istentisztelet keretében keresztselési liturgiára került sor, így a gyülekezet istentiszteleti élete is reprezentálta a napok fő témáját.

E két nap alatt a bejáratnál elhelyezett számlálóedénybe több száz színes üvegkavicsot dobtak a látogatók, jelezve ezzel a templomban megfordultak számát. Terveink szerint a szeptemberi kapunyitást és az ahhoz kapcsolódó programokat a következő években is folytatni kívánjuk.

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Tanévkezdő pedagógus csendesnap

Bizonyos cégek igen nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy alkalmazottaik a lehető leghatékonyabb körülmények között végezhesék áldásos tevékenységüket a cég és embertársaik javára, hiszen jól tudják, a munkahely az a hely, ahol az emberek életük nagyobb részét töltik, így egyáltalán nem közömbös számukra, milyen is a kollektíva lelki-fizikai energiaszintje, hogyan tud a leghatékonyabban működni.

Mi sem természetesebb és természetesebb, minthogy iskolánkban az évkezdő csendesnapokon újra és újra megélem ezt a lelki energetizálást, melynek élményei, megélései, tapasztalatai és rácsodálkozásai már több tanévem szürkébbnek induló vagy halványzürkébe forduló napjain segítettek át.

Folyó tanévünk kezdetén visszacsatolást kaphattam például kollégáimtól: miért jó, hogy én közöttük töltöm munkaidőmet, mennyire vagyok türelmes, hogyan áradhat a szeretet, mennyivel könnyebb egy-egy lábom állni 50 embernek egymásba kapaszkodva és egymáson segítve, mint egyénenként billegve, csupán a saját egyensúlyhiányába kapaszkodva... és arról, mennyire kevésbé véletlenszerű az, hogy melyik ige kerül egy-egy óvodai csoporthoz, általános iskolai vagy gimnáziumi osztályhoz, hogy rá épülhesen tanévünk, oktatásuk, nevelésük. *(Kovácsné Misurda Ilona)*

Intézményünk pedagógusközössége most is ugyanúgy lépte át a 2013/14-es tanév startvonalát, ahogyan tette azt az elmúlt években. Az augusztus 30-án megtartott csendesnapunk központi témája a lélekgyümölcsök voltak („A Lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm, békeség, türelem, szívesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás.” Gal 5,22–23)

Balog Eszter iskolalelkész aznap reggel elhangzó áhítatában elmondta: „... év elején azt is világosan látjuk, hogy egy

közösség, a tanári közösség tagjaiként vagyunk most itt együtt, és vannak közös feladataink. Nap mint nap egyeztetések, munkatársi megbeszélések zajlanak az

óvodában, az iskolában. Közös célunk összességében ez: odafordulni a kisebbek felé az óvodában, illetve a nagyobbak és a még nagyobbak felé az iskolában. Mindezt Jézus Krisztus segítségével, a belé vetett hittel, hogy a kellő tudást és ismeretet átadva neveljük a gyermekeket és a fiatalokat – Krisztust követő életet eléjük élve.

Hisszük és valljuk, hogy ha Isten Lelke munkálkodik bennünk, a Lélek által tudunk gyümölcsöket teremni. Ami közösségi szempontból a legfontosabb: az a szeretet, az egymás szeretetében való szolgálat. Ez azt jelenti, hogy odafigyelünk egymásra, hogy szabaddá válunk egymás számára. Ez a szeretet a másikat feltétlenül elfogadó szeretet, melynek sokféle megnyilvánulása van:

Öröm – egyfajta stabil lélekállapot.

Békesség – olyan állapot, mely Istennel való megbékélésből fakad. Ez a nyugalom és békesség az, ami kihát a társainkkal való kapcsolatra.

Türelem – amit kitartásnak nevezhetünk, illetve az aggodalom hiányának.

Szívesség és jóság – tetteink önszánatunkból fakadnak és nem kényszerből.

Hűség – hűség Istennel és az emberekkel való kapcsolatunkban, mely a döntéseinkre alapszik.

Szelídség – a nyugalmas lélekállapot.

Önmegtartóztatás – alapvető önuralom, mértéktartás. Istennek terve van az életünkkel, de a közösségünk életével is. Az a terve velünk, hogy gyümölcsöt teremjünk.

Jézus mondja: „Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki, és rendellek titeket arra, hogy elmenjetelek és gyümölcsöt teremjetelek, és gyümölcsötök megmaradjan, hogy bármit kértek az Atyától az én nevében, megadja nektek.” [Jn 15,16]

Az áhítatot követően jó hangulatú közösségi játékokkal folytatódott programunk a díszteremben. Feltérképezhettük egymás örömeit, amelyeket a nyáridő hozott számunkra, csapatokat alkotva élőképekké alakultunk, illetve szó szerint egymás támaszai lehettünk egy nagy körben állva, könnyített „egyensúlygyakorlatokat” végezve.

A délelőtti középső részében a csapatok egyfajta meditatív akadálypályát jártak be, hét állomáshellyel. Az állomásokon a lélekgyümölcsök tartalmi kifejtésére került sor, különböző feladatokkal, az állomásvezetők (hittan munkaközösség tagjai és lelkes, vállalkozó szellemű kollégák) irányításával. Pillantsunk be röviden az egyes állomásokra:

Szeretet

Az asztalon – gyertyafény körül – tíz történet várt a pedagógusokra, melyek közül tetszés szerint választaniuk kellett egyet elolvasni és értelmezni. A beszélgetés során egymás reflexióiból tanultunk, hiszen minden rövid kis történet közelebb vitt minket az isteni igazsághoz:

a szeretethez – ítékezés nélkül, elfogadással. Ezt követően körbeállva fogtuk meg egymás kezét, mert szervezőkként úgy gondoltuk, hogy a szeretetről nem elég elméleti síkon beszélgetni, hanem meg is kell tapasztalni. Közben Pál apostol szavait olvastuk: a szeretet himnuszaként elhíresült sorokat. Néhány mondatos üzenetként összegeztük a tanítást, majd elindítva a láncot, megöleltük egymást – ahogy Isten is körbeölel bennünket szeretetével, csak észre kell vegyük! *(Jenei Mária, Berta Tünde)*

Öröm

A tanévkezdés örömei. Fontos, hogy megfogalmazzuk, átgondoljuk évi teendőinket, és meglássuk szépségeit, pedagógiai feladatait, Isten kegyelmét, hogy

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

✎ újra gyermekeket bízott ránk. Öröm és hála együtt jár. Ebben a témában beszélgettünk. Nagyon jó volt látni, hogy valóban várakozással álltak a kollégák az új óvodai, iskolai év elé; ahogy összegeztük: másképpen nem is lehet.

A hivatástudaton túl örömünk táplálója kell hogy legyen a Krisztusban átélt új élet öröme. Ennek az örömnél kifelé is sugározni kell, hiszen úgy állunk gyermek- és szülői közösségeink előtt, mint egy hirdetőtábla. A keresztyén öröm maga a missziói erő. Pedagógiai eszközeink mellett a legfőbb támaszunk. Örömünk legyen közösségi: legyünk egymás támaszai, biztatói, s ne feledjük, mennyire fontos értékelni egymás igyekezetét – legyünk összekapaszkodó láncszemek!

Az irányított beszélgetés után az adott csapat tagjai között egy legyezőhajtogatású papír járt körbe ezzel a megkezdett mondattal: Örülök, hogy közöttünk vagy, mert... Mindenki megkapta a maga „listáját”, reflexiókat, amelyek reményeim szerint megerősítették őt abban, hogy fontos a jelenléte, örülünk, hogy Isten közeink vezérelte. (Nagyné Györgyi Szilvia)

Békesség

Hogyan lehet egy konfliktussal terhelt szituációt magatartásunk tudatos irányításával, békességre törekvő lélekkel megoldani? Szituációs gyakorlatok során igyekeztek a csoporttagok a helyes vagy elvárható kimeneteleket megtalálni. „Boldogok a békességben élők, mert Isten fiaianak hívják majd őket.” Mt 5,9 (Balczó Jánosné, Juhászné Stréling Judit)

Türelem

„Az idő nem feltétlen hoz magával szeretetet, de a szeretet feltétlen időt teremt, hogy megmutassa magát. Az akarási fojtogatja, a türelem pedig érleli a szeretetet...” (Simon András)

Pedagógusi pályánkon nagyon nagy erény a türelem, amely szeretetből fakad, jobbító szándékkal a gyermekek javát keresi. Türelmet gyakorolni lehetetlen, várakozó helyzetekben nem könnyű, de tanítványként fontos eszköz.

Valódi türelemjáték volt ez az állomás. Hogyan birkózunk meg, milyen viselkedésmódokat hoz ki belőlünk egy mindennapos várakozási helyzet? A szituáció: az állomásvezető egy mondva csinált indokkal magára hagyta a csoportot. A terembe készített készség-/türelemfejlesztő játékok lassan a csoportdinamika részévé váltak, a csoporttagok (átélve az adott helyzet türelemigényét) megfigyelhették saját és társaik reakcióját. (Bacsurné Nagy Ildikó)

Jóság

Ezen az állomásán olyan kártyalapokból kellett egyet húzni, amelyeken negatívum állt az iskolai létünkkel kapcsolatban. A feladat szerint kinek-kinek jóvá kellett átfogalmazni ezt az életérzést, a csoport többi tagjának pedig ki kellett találni, vajon mi állt valójában a kártyalappon. Ez a játék azt a célt szolgálta, hogy a rossz érzéseink tudatában mégis meglásuk: mindennek (legalább!) két oldala van, és a rosszból is jó származhat – idővel. Minden a saját hozzáállásunk, és az imádságos lelkiállapotunk kérdése. Majd Halász Judit énekét hallva (refrén: „Hát mit tehetnék érte...?”) elgondolkoztunk arról, hogyan tehetünk önzetlenül jót, a saját képességeinknek megfelelően. Az akadályt a születésnapok összeírása zárta, hogy ne csak beszéljünk a jóról, a jó cselekvéséről, hanem tegyünk is egymásért a pedagógusi közösségben. (Balog Eszter, Kukláné Fábrián Aranka)

Hűség

E tartalom feldolgozása egy képzőművészeti alkotáson keresztül, a holland Jan van Eyck 1434-ben fára festett olajfestménye, az *Arnolfini házaspár* kettős portréja alapján történt, mely egy közepe méretű olajfestmény, s 70 éve foglal

koztatja a művészettörténészeket. A festmény ábrázolása nagyon figyelemre méltó, a részletek kidolgozottsága okán, de főleg a rajta található szimbólumokkal, melyek a házastársi hűségen túl az Istenhez való hűségre, Isten szeretetére utalnak, ezt igyekeztem megláttatni pedagóg-

gustársaimmal. Feltártuk, hányféle tartalommal jelenik meg életünkben a hűség: Isten hűsége az emberhez, az ember hűsége Isten felé, az emberek felé, a házához, a barátokhoz, a társakhoz, a közösséghez, a feladatainkhoz, önmagunkhoz. Továbbadjuk-e, hogyan adjuk tovább a ránk bízott fiataloknak a Tanítást, ami nem könnyű feladat, de Isten bátorító szavaival segít bennünket ebben: „Az ÚR minden ösvénye szeretet és hűség azoknak, akik megtartják szövetségét és intelmeit.” Zsolt 25,10 (Celuskáné Csepregi Alícia)

Mértékletesség

Egy tömeges fogyasztással kapcsolatos elrettentő videóval kezdtünk ezen az állomásán, amely megalapozta a beszélgetés hangulatát. Néhányunkat sokkolt a látvány a mértéktelen fogyasztástól. Ezután a mértékletesség fizikai mivoltára (táplálkozás, egészség) térünk ki, majd a lelki mértékletesség témakörére. A végkövetkeztetés az volt, hogy nekünk, pedagógusoknak példát kell mutatnunk a diákok számára mértékletességéből, mértéket kell adnunk életünkkel, melyhez ragaszkodhatnak. (Hajdu Attila)

A lelki akadálypálya élményeit gyümölcsasztal körül cserélhette ki nevelői közösségünk, majd elkövetkezett évindító csendesnapunk záró akkordja: minden óvodai csoport és osztályközösség átvehette a csoport-, illetve osztálygyertyáját, amelyhez lelkészünk egy-egy ígét nyújtottát.

Isten áldjon meg bennünket, pedagógusi közösségünk minden tagját, hogy a Lélek gyümölcsei megtapasztalhatóvá váljanak a munkánk során egyéni, és közösségi életünkben egyaránt.

Összeállította:
NAGYNÉ GYÖRGYI SZILVIA

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Diákinterjú Balog Eszter iskolalelkésszel

– *Először is meg szeretném kérdezni, hogy miért lett lelkész?*

– A nagyszüleim és a szüleim megmutatták, mit jelent Istenben bízva élni. Életem során keresztül megláttam: ha baj van, Isten mindig megsegít, és mindenben átsegít. Így nőttem fel, ebben a hitben, szeretetben – bátyámmal együtt. Az igazi alap az a családi, összetartó hit adta. Mikor már nagyobb voltam, tudtam, hogy édesanyám sohasem alszik el értünk való imádság nélkül. Csodálatos volt így felnőni! Úgyhogy, mondhatni belenőttem a hit dolgaiba. Gyermek-bibliakörbe jártam, majd konfirmáltam. Ekkor azt éreztem, valami rám bízott, de pontosan nem tudtam, hogy mi.

Ifjúságom idején a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium és a Deák téri evangélikus gyülekezet minden lelkésze

és tanára példát mutatott abban, hogy Isten szolgálni mekkora öröm. Az osztályközösségem, a baráti köröm, az ifjúsági órák és a Lutheránia gyülekezeti kórus mind-mind nélkülözhetetlenné váltak számomra. Hasonlóképp a gyenesdiási nyári ifjúsági konferenciák.

Végül mindent számba véve – a mikrobiológusi elképzelésemet feladva – a lelkészség mellett döntöttem. Egyszerűen nem tudtam letérni erről az útról.

– *És miért jött Orosházára?*

– Orosházára dolgozni, vagyis tanítani és szolgálni jöttem. Három gyermeket szültem, jó pár évet otthon tölthettem velük. De most jött el az az idő, amikor úgy éreztem, nekem is tennem kell valamit. Már régóta és többfelé keresgéltem – és találtam is – munkát, de legvégül Gáncs

Péter püspök egész hirtelen jött hívása mellett döntöttünk, családilag.

– *Említette, hogy három gyermeke van. Ők hogyan fogadták a költözés hírére?*

– A legnagyobb fiunk, Benedek sok kérdéssel jött elő. De mindent megbeszélünk vele. A költözés előtt kétszer is eljöttünk családotól Orosházára, érdeklődni, egyeztetni. Ez mindannyiunknak sokat segített, mert tudtuk, hova kerülünk. Ellátogattunk az óvodába és az iskolába is, mielőtt beiratkoztunk volna. A költözés így már zökkenőmentesen ment, minden gyermekünk esetében.

– *Mit gondol Orosházáról?*

– Orosházát békés, nyugodt helynek tartom. Örülök, hogy sok rendezvény van gyermekeknek, fiataloknak is. Az emberek figyelmesek, közvetlenek, segítőkészek.

Tanévnyitó igehirdetés

„... mert Isten szeretet.” [1Jn 4,8b]

Kedves Gyülekezet, Szeretett Testvéreim az Úr Jézus Krisztusban! Isten jóságának és szeretetének jele az, ahogy a sok különféle nyári élménnyel most a templomba érkezünk... azért, hogy egy megtartó közösségben legyünk együtt az újabb tanévben – kisebbek és nagyobbak egyaránt. Vajon mi vár ránk? Egészen biztosan vannak terveink, elképzeléseink, kívánságaink az új iskolai évvel kapcsolatban. Az új tanulóknak minden teljesen új lesz, és vannak köztünk olyan tanulók is, akik már jól kiigazodnak az iskola életében. Mindannyian tekintsünk úgy az új tanévre, hogy tudjuk: Isten szeretete velünk van, áldásával kísér bennünket.

Ez az út, amelyen most együtt elindulunk, kincseket rejt magában. Ezt jelképezi ez a kő, mely egy hegyikristály. Mint egy szépen csillogó kő, úgy ragyoghat mindenki a maga osztályközösségében jóságával, jó tulajdonságaival, képességeivel, ötleteivel. Bátran fedezd fel magadban és másban is ezeket a kincseket. Éljetek jó és építő elképzelésekkel a közösség érdekében! Isten szeretet. Isten képessé tesz arra, hogy jót tegyél, hogy szeretetközösség legyen az osztály.

A közös úton lehet, hogy olyan helyhez érkezünk, amikor könnyek fakadnak szemünkben. Ezt jelképezi ez a hagyma. Mert lehet, hogy a közös úton nehézségek támadnak; lehet, hogy nem úgy sikerül valami, ahogy elterveztük. Ilyen helyzetben sohase feledjétek el, hogy Isten szeretete ilyenkor is veletek van, s talán éppen így, szomorúság által kell valamit meglátnotok az élet dolgaiból, és valami fontosat megtanulni. De Isten vigasztaló szeretetével mindnyájan tovább indulhatunk: bölcsbben, tapasztaltabban és lelkileg is érettebben.

A közös úton elképzelhető az is, hogy az osztálytársadat látod szomorúnak, megbántottnak. Menj oda hozzá és vigasztald meg, bátorítsd! Ezt jelképezi ez a papír zsebkendő. Isten feltétlen, elfogadó szeretetéről teszel tanúbizonyságot, ha te is feltétel nélkül tudsz a társadhoz fordulni, hogy segítsd, ha bajban látod. Még akkor is, ha sok a tanulnivaló, nagyon figyeljétek egymásra!

A közös út kezdetén most együtt figyeljünk Jézusra, aki így szólt a tanítványaihoz: „Veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” Jézus velünk van, velünk jön. Számunkra ez Isten legnagyobb ajándéka. Mert feltétlen szeretettel szeret – íme, az oltáron jól látható a kereszt. Isten mindenét odaadta értünk: egyszülött Fiát a keresztet: „... mert Isten szeretet.” Ámen!

– *Mi a véleménye a gyülekezeetről?*

– A gyülekezetben van helye a gyermekeknek, és ez óriási dolog. Ők a jövő egyháza. Jó látni a sok önkéntes segítséget, mert ez bátorítóan hat mindenkire. Örülök a Reménység istentiszteletének, mert a missziós lehetőség is fennáll. Örülök a kórusnak – bár még nem jutottam el oda, de reményeim szerint fogok. Őszintén és kíváncsian várom a most induló konfirmációs közösséget. Tudok a diakónia óriási munkájáról, ez is példaértékű. Jelenleg itt tartok a gyülekezet megismerésében, innen indulok tovább, mondhatni vasárnapról vasárnapra, hisz' hét közben az iskolában vagyok, veletek, ti mosolyogtok rám a padokból.

– *Mi a benyomása az iskolánkról?*

– Olyan helynek tartom, ahol fel lehet töltekezni, fel lehet tankolni az életre, ☞

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

☞ ahol meg lehet tanulni nap mint nap mindazt, ami hiányzik belőlünk. De megtanít arra is, hogy Isten ígéje által is építeni akar bennünket. Isten azt szeretné, hogy a „házad”, vagyis az életed ne homokra épüljön, hanem sziklára. Csak vedd észre szeretetét az életedben. Ő megsegít, társakat, közösséget ad. Legyen a környezetedben bármilyen nehézség, érezd az Ő gondviselését. Egy percre se kételkedj benne, hogy magadra hagy. Lehet, hogy pont a hitedet teszi próbára... Tudsz-e benne bízni? El tudod-e hinni, hogy a te életeddel is terve, célja van?

Ha van kedved hozzá, mondd el magadban ezt a rövid kis imádságot: „Úr Jézus! Köszönöm, hogy szeretsz, hogy vi-

gyazol rám. Segíts meg a mindennapokban a sok feladatomban! Mert néha olyat teszek vagy mondok, amit nem is akartam. Mert néha nem arra figyelek, ami fontos, hanem arra, ami nem fontos. Áldd meg a családom! Mutasd meg, hol és mi-
ben segíthetem őket jobban, még ha ne-
héznek is tűnik olykor-olykor! Köszönöm a barátaimat. Olyan jó, amikor min-
dent megbeszélhetünk! Köszönöm, hogy meghallgatod az imádságomat. Azt is, amit nem mondok ki. Köszönöm, hogy fogod a kezem. Ámen!”

MADARÁSZ NOÉMI

Indul a tanév

English Bible Camp 2013

Hamar eltelt a nyár. Az utolsó tanítási napot követően nyomban elkezdődtek azok a munkálatok, amelyek már a következő tanévet készítették elő. Közben július közepén, egy héten át ismét gyermekek hangjától volt zajos az iskola. Július 15–19. között az English Bible Camp 2013 angol nyelvi hittantábor 54 résztvevője „költözött be” a tantermekbe. A diákok az általános iskolai osztályok tanulói voltak, akiknek 7 gimnazista segített, ha nyelvi problémáik adódtak.

A Kelet-Európai Missziós Hálózat (EEMN), valamint Scott Ryall missziós lelkész összefogó tevékenységének gyümölcseként láthattuk vendégül azt a 14 embert, akik szolgálatukkal segítettek a tanulók nyelvi készségeinek és lelki-hitbéli irányultságainak kibontakozását. Hat csoportban folytak a foglalkozások, a csoportvezetők az Amerikai Egyesült Államok különböző részeiről érkezett emberek voltak, akiknek lelki szelídségéről, szívbéli jóságáról megbizonyosodhatunk eme áldásokkal teli öt nap alatt.

„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött fiát adta, hogy aki hisz őbenne el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” [Jn 3,16] Ez az íge hatotta át a bibliai tábor napjait, e köré épültek a napi igék.

A gyermekek minden reggel 9 órakor közös zenés áhítaton vettek részt, majd pedig minden csoport angol nyelvű, bibliai témájú foglalkozásra indult. Ezen kívül zenei, sport-, kézműves és drámafoglalkozás várt a diákokra, egészen 15.30-ig. A tábor záró előadásán (a drámafoglalkozások gyümölcseként) minden csoport egy rövid jelenetet adott elő, angol nyelven.

A táborozók közül néhányan így értékelték az amerikaiakkal eltöltött napokat:

„A tábor csodálatos volt. Felejthetetlen élményeket adott, új barátokat szereztem vele. Sokkal jobb volt, mint amire számítottam.”

„Eleinte kicsit furcsa volt, de a kedves és nagyon lelkes amerikai és magyar tanárok könnyedén megszerették velem ezt az öt napot. Olyan játékokat játszhat-
tam, olyan dolgokat készíthettem, mint azelőtt még soha. Sokat lehetett angolul beszélni, írni, olvasni és énekelni, ami nekem már eleve nagy öröm. Remek társaságot, tanárt és aranyos segítőt kaptam. Röviden: szerintem megérte eljönni ebbe a táborba.”

„Ebben a hétben nekem az tetszett, hogy megismerhettem pár olyan embert, akinek más az anyanyelve. Sok angol nyelvű éneket tanulhattam meg a hét folyamán. Mindennap tanultunk egy újabb és újabb történetet.”

Reményeink szerint ilyen tábor jövő nyáron is lesz. Az egyház és az iskola vezetése tárgyalt arról is, hogy 2014 szeptemberétől kezdődően készek vagyunk két nyelvi lektort fogadni, akik egy tanéven át segítik az iskolai és a gyülekezeti munkát.

Ebben a tanévben minden más lesz

A 2011 decemberében elfogadott, és azóta számos alkalommal (még közvetlenül a tanévkezdést megelőző napokban is) módosított köznevelési törvény jelentős része 2013. szeptember 1-jétől hatályos. A pedagógus életpálya rendszere és a béremelés az idei tanévkezdéskor kiterjed a köznevelési intézményekben pedagógus munkakörben foglalkoztatott valamennyi munkavállalóra. A változtatás része az új típusú munkabeosztás, a heti kötelező óraszám átalakítása is. A több-

lettanítással járó óradíjak ennek kapcsán megszűnnek, és speciálisan a pedagógiai munkára kidolgozott értékelési és minősítési rendszer lép életbe.

Szeptembertől él az általános iskolában 16 óráig szervezendő foglalkozásokra vonatkozó szabályozás. A mindennapos testnevelésben részt vevők köre idén újabb évfolyamokkal bővül: az 1., 5. és 9. osztályosok mellett a 2., a 6. és 10. évfolyamra járók részére is kötelezően meg kell szervezni.

A tankönyvek ettől a tanévtől válnak fokozatosan ingyenesé az elsőtől a nyolcadik évfolyamig. Megkezdődik működését a pedagógusok munkájának külső szakmai ellenőrzését, értékelését végző tanfelügyelet. Hatályba lépnek továbbá az új finanszírozási szabályok, a pedagógusok és a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak bérét és annak járulékait a központi költségvetés finanszírozza. Évek óta, eddig az időpontig, az adott intézménybe felvett gyermek-, illetve tanulólétszám és a közoktatásról szóló törvényben pontosan meghatározott mutatószámok (tanítási időkeret, pedagógusok kötelező óraszám, átlag osztálylétszám) alapján kidolgozott, ún. teljesítménymutatóhoz kapcsolódó összegek jártak az intézményfenntartóknak. A 2013 szeptemberétől induló tanévben minden fenntartó tekintetében alkalmazni kell a finanszírozás új szabályait: a költségvetési hozzájárulás összegének fedeznie kell az óvodák, iskolák feladatainak ellátásához szükséges pedagógusok és nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak illetményét, munkabérét és ezek járulékait. Vagyis pontosan meg kell határozni a finanszírozás oldaláról elismert létszámot. Ezt – megfelelő szabályozás hiányában – a tanév indulá-

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

☞ sakor nem lehetett pontosan megállapítani.

Ebben a sokszor nehezen értelmezhető és megélhető jogszabályi környezetben mégis van három olyan tényező, ami lehetővé teszi számunkra a munkát, a nyugodt tanítást és nevelését.

Az *első*: van iskolánk. Ez jelenti a tárgyi feltételt és ezek a feltételek a nyári munkálatok alatt tovább javultak.

Elkészült a lift, megújult a kerékpártároló, a 2. b laminált padlót kapott, a tető javítása talán megszünteti a beázást, az új bejárati ajtó beszerelésével pedig nemcsak esztétikai szempontok teljesültek. Az idén sikerült elvégezni minden szükséges festést és javítást is. Az óvoda szintén megszépült. A nyílászárók cseréje a Magyarországi Evangélikus Egyház támogatásával történt.

A *második*: vannak pedagógusok, akik minden tőlük telhetőt megtesznek annak érdekében, hogy a rájuk bízott tanulók a teremtett mindenség megismerésében, művelésében és megőrzésében élen járjanak, nyitottak legyenek az egyetemes emberi civilizáció valamennyi időtálló értékének befogadására, és minden erőfeszítést megtegyenek nemzeti kultúránk megőrzésére, gyarapítására és továbbadására.

A *harmadik*: vannak diákok (551), akik a tanárokkal együtt munkálkodva igyekeznek tehetségük maximális hasznosítására minden tanulmányi és művészi tevékenységben, és e tehetségüket személyiségük fejlődése során Isten szolgálatára és az Ő dicsőségére fordítják.

Van még egy, a felsorolásban ugyan a *negyedik*, de az életünkben az elsőnek kell lennie: Van megtartó és fenntartó Urunk, [akiben bízhatunk], „... mert Isten szeretet” (1Jn 4,8b). Ezt az ígét választottuk a tanév ígéjének. Az állítás, hogy Isten szeretet, fejezi ki a legmélyebb értelmét annak, hogy ki Isten és milyen is Ő. A szeretet nemcsak egy jellemzője Istennek, hanem Ő maga a szeretet, ami lényéből fakad. Sokan gondolják, vallják magukról, hogy szeretnek, de szeretetük csak szavakban merül ki. Szeretetük csak álszeretet. Szeretik azokat, akik őket is szeretik és gyűlölik azokat, akik őket nem szeretik. Szeretik azokat, akik nemzeti, politikai, üzleti nézeteiket, céljait vallják, támogatják. A többit pedig ellenségként gyűlölik.

Az igazi szeretet ott nyilvánul meg, ahol az „átlagemberek” nem tudnak szeretni. Az igazi szeretet szereti az idegent, szereti a más nemzetiségű, más vallású embert, szereti a szegényt, szereti a gaz-

dagot, szereti a nyomorékot, szereti a más nézetűt, szereti a nálánál jobbat és sikereibbet, szereti a hitetlent. Nem lehet igaz szeretet abban, aki rosszat gondol, tervez más ellen, elutasító gesztusokat tesz más személye iránt, szavakkal sérti más ember méltóságát, tettekkel árt embertársának, magatartásával sérti mások jogait, és nem tesz semmit a rászoruló embertársáért. Semmi sem jogosít fel arra, hogy bárkitől is megvonjuk szeretetünket. Lehetünk valakinek „nem barátja”, mert barátságunkkal azt ajándékozunk meg, akit akarunk, de nem lehetünk senkinek sem „nem felebarátja”, mert szeretetünket, amit Isten önt belénk, kötelesek vagyunk mindenkire rásugározni.

A szeretet (Isten) őrizzen meg minket minden rossztól, félelemtől, aggodalomtól ebben az évben is. Ez a szeretet adjon nekünk erőt és bátorítást a tanévre. Ez a szeretet legyen számunkra parancsolat: „Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást: ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást! Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást.” [Jn 13,34–35]

FEHÉR BORBÁLA
igazgató

Partiumi kirándulás

A Székácsban hagyomány, hogy a 11. évfolyam az év elején Partiumba látogat. Így tettünk mi is...

2013. szeptember 19-én, csütörtök reggel esős napra ébredtünk, de ez sem vette el kedvünket a nagy utazástól. A buszra való felszállás után izgatottan vártuk, hogy átléphessük Románia határát.

Először Nagyszalontán álltunk meg. Itt ellátogattunk a híres Csonka-toronyba, ami az Arany János Múzeumnak ad otthont. Három emeleten keresztül kíséreltük végig Arany életét és munkásságát.

Következő megállónk Nagyvárad volt, ahol első utunk a bazilikához vezetett. Tótös Zsolt, a bazilika munkatársa a székesegyház bemutatása után készségesen vezetett minket körbe az emeleten lévő múzeumban is, ami – egyéb ritkaságok mellett – olyan kincseket rejt, mint Szent László hermája. A színházat is érintve, Várad patinás főutcáján végighaladva jutottunk el az Ady Endre Emlékmúzeumba, ahol egy előadás keretében ismerkedtünk a költő életrajzával, Nagy-

váradhoz fűződő kötelékeivel. A múzeumlátogatásokat szabad városnézés követte. Mindannyiunknak nagyon tetszett ez a szép város, szívesen visszamennénk további felfedezőutakra.

A továbbiakban Nagykároly felé vetjük az irányt, ahol elfoglaltuk szálláshelyünket a Károlyi-kastély lovardájából kialakított panzióban. Már az első együtt töltött este is rámutatott arra, hogy az évfolyam két osztálya milyen összetartó közösséget alkot.

Másnap reggel Kaplonyban a Károlyi család történetével ismerkedhettünk meg. Mai napig az ott lévő kriptába temetik a család elhunyt tagjait. Megtekinthetünk egy kiállítást is, amely a templom szerzeteseinek életét mutatta be. Délután meglátogattuk Ady Endre szülőházát és az emlékmúzeumot, Érmindszenten. Kollár Anita 11/4-es tanuló szavalata révén felidéztek a híres költő emlékét, és koszorúval tisztelegünk munkássága előtt. Nagykárolyba visszatérve felkerestük a szálláshelyünk szomszédságában lévő Károlyi-kastélyt. Az uniós támoga-

tásból gyönyörűen felújított épület híven tükrözi az akkori életmódot. Meghallgattuk történetét, bepillanthattunk néhány helyiségbe. A felújított kastély valóban a régi korok hangulatát idézi. Este a helyi testvériskolánk látott minket vendégül: rendkívül barátságosak, kedvesek voltak velünk. Nagy szeretettel fogadtak, és a rövid ismerkedés utáni pizzázást követően egy városnéző túrára invitáltak minket. A helyi diákok révén bepillantást nyerhettünk az ottani – számunkra néhol szokatlan – iskolarendszerbe is. E rövid idő ellenére több barátság is szövődött köztünk.

A következő nap egy hosszú túrát tartogattott számunkra. Először Petőfi Sándor és Szendrey Júlia mézesheteink helyszínét tekintettük meg, Koltón. A kertben még mindig megtalálható annak az ismert somfának az utóda, amely alatt Petőfi számos szerelmes verse született meg. A kertben álló Petőfi-szobornál Csizmadia Emesétől hallhattuk a *Szeptember végén* című költeményt, melyet koszorúzás követett.

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Nagybányára megérkezve a főtéren megrendezett Magyar Napokon vettünk részt. Ezután egy hosszú és igen kanyargós buszút elé néztünk. A később elénk tároló pisztrángos tó és a gyönyörű vízesés látványa azonban minden fáradságot megért. Elgémberedett lábainkat itt egy rövid hegyi sétával frissíthettük fel.

Újult erővel vágunk neki a Szatmár-németibe vezető útnak, ahol a Lánchos templom előtt Laskai Zsanett elszavalta a Himnuszt, majd megkoszorúztuk a Kölcsey-szobrot. A nap utolsó állomása Erdőd volt, ahol Petőfi Sándor és Szendrey Júlia örök hűséget esküdött egymásnak. Este hazaérkezve jóleső kimerültséggel vártuk a finom vacsorát.

Elérkezett az utolsó nap reggele is, amikor a hagyományoknak megfelelően a helyi evangélikus istentiszteleten vettünk részt. A pakolást követően szomorúan indultunk útnak, hisz magunk mögött kellett hagynunk egy gyönyörű vidéket és újdonsült barátainkat is. Csodálatos kirándulás volt, jó programokkal, jó társaságban! Sok szép élménnyel lettünk gazdagabbak. Reméljük, hogy az utánunk következő osztályok is olyan jól érzik

majd magukat, és ugyanannyi hasznos ismeretet sajátítanak el, mint mi! Köszönjük a szervezőknek!

HACK DÓRA és
CSIZMADIA EMESE (11/6),
BUCSEK NIKOLETT (10/4)

Finnországban a „játékokkal teli bőrönddel”

Comenius-pályázatunk negyedik utazása Finnországba vezetett, ahol iskolánkat három diák és két tanár képviselte.

A pályázat témája a különböző országok játékaiknak megismerése. A résztvevő hét ország egy-egy bőröndnyi játékot cserél ki minden alkalommal, amelyeket kipróbálnak, és így egy kis betekintést kapnak a másik nemzet gyermekeinek életébe. Az elmúlt időszak tapasztalatait és élményeit a projektmegbeszéléseken cseréltük ki egymással, ahol barátságos, nyitott és kreatív gondolkodású kollégákkal találkozhattunk.

Finnország ötödik legnagyobb tava, a Pielinen-tó mellett fekvő Lieksa nevű városka egyik külterületi általános iskolája látott minket vendégül. E rendkívül barátságos, családi hangulatú intézmény három összevont osztályában, hat évfolyamon mindössze 44 tanuló tanul, három tanárnő és egy pedagógiai asszisztens vezetésével. Az erdővel körbevett kis iskolába iskolabusz vagy szülők szállítják a tanulókat. Mivel a mi diákjaink finn családoknál laktak, így ők maguk is az iskolabusszal közlekedtek és belekös-

tolhattak a finn gyerekek hétköznapjaiba.

Ami rögtön szembetűnő volt számunkra, hogy milyen nagy gondot fordítanak a tisztaságra, a környezet rendjére és a természet megóvására – bár ez nemcsak az iskolára, hanem a finn életvitel mindennapjaira is jellemző. A finnek na-

gyon sokat tartózkodnak a szabad levegőn, annak ellenére, hogy ott az időjárás sokkalta zordabb, mint felénk. A mozgás és a szabadban tartózkodás szeretete a mindennapos élet része. Általános iskolai éveik alatt hét sportot is elsajátítanak és aktívan üzik őket (ősz-tavaszi: finn baseball, foci, kosárlabda, tájékozódó futás; tél: korcsolya, jégkorong, síelés).

Az iskolában a képzésgyógyok oktatására is nagyon nagy hangsúlyt fektetnek. A rajz és a technika tanítása, azon belül pedig a famegmunkálás és barkácsolás kap fontos szerepet, de kertészkednek is.

A finn iskolások az elmúlt hónapokban a magyarországi játékokkal ismerkedhettek meg, és ezen keresztül némi betekintés is kaphattak a magyar gyerekek életébe.

A mi feladatunk most az volt, hogy mindhárom osztályban tartsunk egy-egy tanítási órát, melyen bemutatjuk országunkat, iskolánkat és ízelítőt adunk a magyar mesevilágból. Mindezt angol nyelven. Három diákunk: Bacsur Fanni, Madarász Dóra és Somogyi Bianka remek tanár néniknek bizonyultak, még a magyar csárdás alaplépéseit is megtanították a

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

finn kisiskolásoknak. A technikai háttérrel Antal László tanár úr biztosította.

Közös iskolai kiránduláson is voltunk a finn tanulókkal – egy kis vadvízi csónakázós túrán a környék több száz tava és folyója közül az egyiken (Ruunaa). Az őszi színeiben pompázó erdőségek és a vizek nyugalmat és szépséget árasztó hangulata csodálatos élménnyel tett minket gazdagabbá. A finn emberek teremtett világunk iránti szeretete és tisztelete példaértékű – nemcsak a keresztyének számára.

A gasztronómiai élmény, amiben a pár nap alatt részünk volt, szintén említésre méltó. A finnek teljesen hétköznapi ételeit ettük, ami nagyon más, mint az itthoni,

de rendkívül ízletes. A hal elengedhetetlen része minden étkezésnek, melyhez sokféle ízletes salátaköretből lehet választani. A finnországi éghajlat és az er-

dőségek kedvező környezetet biztosítanak a bogycsücsök számára. A természet e vitamindús ajándékait az erdőben való barangoláskor bárki leszedheti. A belőlük készült italok, lekvárok és sütemények rendkívül finomak.

A finnek melegszívű vendégszeretete és szauánya ellensúlyozta az időjárás számunkra szokatlan hidegségét. Nyugodt, higgadt, barátságos emberek láttak minket vendégül, akiket mi is nagy szeretettel várunk a tavaszi, magyarországi Comenius-alkalmon.

BACSURNÉ NAGY ILDIKÓ
kísérő, angoltanár

ACSI-konferencia 2013

„... és senki se a maga hasznát nézze, hanem mindenki a másokét is.” [Fil 2,4]

A Székács Evangélikus Iskola már sok éve visszatérő résztvevője az Association of Christian Schools International – Europe (közismertebb nevén: ACSI) által szervezett diákvezetői konferenciának. Ebben az évben szeptember 25–28. között került sor a rendezvényre, melynek – a korábbi évektől eltérően – a zánkai Új Nemzedék Ifjúsági Központ adott otthont.

A résztvevők plenáris előadásokon, csoportos beszélgetéseken, műhelymunkákban vettek részt, melyek mind a keresztyén diákvezetők értékeiről, kvalitásairól szóltak. Mindemellett megerősödhetek hitükben, találkozhattak más nemzetek diákjaival, kapcsolatot építettek, és akár életre szóló barátságok, kapcsolatok is születhettek.

Az idei konferencia minden eddigi méretet meghaladott: 16 ország 40 iskolájából több mint 300 résztvevő érkezett. A környező országok mellett egészen távolról, Jordániából, Kazahsztánból és Európa számos országából elfogadták a meghívást a négynapos együttlétre. A lelki tartalmakat keresztyén könnyűzenei dícsőítések színesítették, a testi felüdülésre pedig sport- és játékfoglalkozások alkalmával került sor.

Iskolánkból 5 diák (Balogh Boglárka, Fekete Gabriella, Kollár Anita, Lopuch Pál és Szabó Zoltán), valamint egy kísérőtanár (Schmittinger Anikó) utazott a Balaton partjára. Mindannyian bizonyították rátermettségüket, közvetlenségüket

és nyelvtudásukat is, mivel a konferencia munkanyelve az angol volt. Kellemes emlékekkel, hasznos tudnivalókkal, és egy akciótervvel tértek haza, melyben a megszerzett tudás továbbadását képzeltek el.

A konferencia témája volt: *Isten áldásával mások szolgálatában*. Az előadó, Dan Bishop lelki vezető és hitoktató egy amerikai iskolában.

Az első előadás az 1. zoltárról szólt, az igazak és a bűnösök sorsáról. A mi felelősségünk dönteni az emberek és Isten tanításai között. Nem lehet az Urat szeretni, ha nem adjuk meg neki és másoknak is a tőlünk telhető legjobbat. Isten szeret ben-

nünket, és célja van az életünkkel. Még amikor rossz dolgok történnek velünk, azokat is áldásként kell tekintenünk rá.

A második előadás a megváltásról, mint áldásról szólt: *„... mindenki vétkezett, és hűjával van az Isten dicsőségének.”* [Róm 3,23] El kell fogadnunk, hogy mindannyian vétkeztünk, mindannyian ugyanabban a helyzetben vagyunk. Amikor vétkezünk, akadály keletkezik köztünk és Isten között, aki viszont nem ezt akarja tőlünk. Nem akarja, hogy a pokolra kerüljünk, ő az örök élet ajándékát adta nekünk, mert szeret bennünket.

„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszerűen fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el

ne vesszen, hanem örök élete legyen.” [Jn 3,16] A megváltás ingyenes ajándék számunkra, ezért keresnünk kell a lehetőséget, hogy beszéljünk másokkal, kihasználjuk az alkalmakat, melyeket Isten teremt meg nekünk.

A megváltás „előnyei”:

– Fil 3,20: *„Nekünk pedig a mennyben van polgárjogunk, ahonnan az Úr Jézus Krisztust is várjuk üdvözítőül...”*

– 2Kor 5,21: *„Mert azt, aki nem ismerte a bűnt, bűnné tette értünk, hogy mi Isten igazsága legyünk őbenne.”*

– Róm 5,1: *„Mivel tehát megigazulunk hit által, békességünk van Istennel a mi Urunk Jézus Krisztus által.”*

– Jn 14,27: *„Békességet hagyok nektek...”*

– 2Kor 5,17: *„Ezért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az: a régi elmúlt, és íme: újjá lett.”*

– Róm 8,15: *„Mert nem a szolgaság lelkét kaptátok, hogy ismét féljete, hanem a fiúság Lelkét kaptátok...”*

– Kol 1,13: *„Ő szabadított meg minket a sötétség hatalmából, és ő vitt át minket szeretett Fiának országába...”*

– Róm 5,10: *„Mert ha akkor, mikor elenségei voltunk, megbékéltetett minket az Isten önmagával Fia halála által...”*

– Ef 4,30: *„És ne szomorítsátok meg az Isten Szentlelkét, aki által el vagytok peccsételve a megváltás napjára.”*

– 1Jn 2,1: *„Gyermekeim, ezt azért írom nektek, hogy ne vétkezzetek...”*

A harmadik előadás Jób és Jákob történetével kezdődött. Jób egy nagyszerű ember volt. Sokat szenvedett, szinte mindenét elveszítette, még a családját is. Ennek ellenére megmaradt hitében. Az ő

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

életével ellentétben áll Jákobé, aki hazudott egy olyan áldás megszerzése érdekében, mely eredetileg nem őt illette meg. Mégis egy csodálatos feleséget talált magának és meggazdagodott. A hétköznapi ember számára nem teljesen érthető, nem tűnik igazságosnak a két ember életében történt változás. Miért Jákob kapott oly sokat Istentől, Jób pedig nem?

Istennek azonban nagyobb tervei vannak velünk, és az áldások is az Ő döntései szerint „érkeznek” az életünkbe, nem pedig a saját teljesítményünk, életvitelünk

alapján. Nem is biztos, hogy felismerjük Isten áldását a maga valójában: „*Aki pedig mindent megtehet sokkal bőségesebben, mint ahogy mi kérjük vagy gondoljuk...*” [Ef 3,20] El kell fogadnunk Isten tervét a mi életünkben. Azt, hogy Ő mindenről és mindenkiről gondoskodik. Nem számít, hogy jók vagy rosszak-e az adott dolgok. Keresztyénként bízunk kell az Úr irányításában, útmutatásában. Feladatunk az evangélium megosztása másokkal, olyanokkal is, akik eddig még nem hallottak róla.

A konferencia végére érkezünk el a fő mondanivalóhoz: mások szolgálata. A jó vezető egyben nagyszerű szolgáló is. Azért vagyunk, hogy megalázkodjunk mások előtt és szolgáljuk őket. Ez azonban nem egyszerű dolog, de Jézus csodálatos példával járt előttünk. Ha ezt megtesszük, Isten áldásával szolgálunk más embereket, más életet fogunk élni, és többet tehetünk másokért, mint azt valaha gondoltuk volna.

SCHMITTINGER ANIKÓ
az iskola angol nyelv szakos tanára

EGOT Orosházán, a reformáció és a tolerancia évében

„... viseljétek el egymást szeretettel.”
[Ef 4,2b]

Szerintem is nagyon fontos, hogy a gyerekek lássák, hogy mi is az evangélikusság, hol élnek még evangélikusok. Köszönjük rengeteg munkátokat és sok mosolyotokat. Olyan jó volt élvezni a kötetlen, természetes, szeretettel teli légkört, amely iskolákat mindig is jellemezte! – Ezekkel a szavakkal köszönte meg az egyik gimnázium igazgatója a szeptemberi, Orosházán eltöltött hétvégét, melyen 160 diák és 40 kísérő nevelő, lelkes vett részt.

Az Evangélikus Gimnáziumok Országos Találkozójának megrendezésére, szeptember 27–29. között, a Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium közössége kapott felkérést. Az ország 15 középiskolájából érkeztek vendégek a 16.-ba, a Székácsba. Az iskolák delegációit az intézményvezetők és az iskolalelkészek is kísérték. Iskolánként a diákok úgy kerültek kiválasztásra, hogy az alkotócsoportok munkájához hozzá tudják adni tehetségüket, illetve jutalomként is éljék meg, hogy részt vehetnek egy jó hangulatú alkotóközösségben.

A találkozó pénteken délután kezdődött, az iskola dísztermében, Gáncs Péter, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspökének áhítatával. Radosné Lengyel Anna felügyelőasszony és Dr. Dancsó József polgármester úr köszöntője után szabadidős programokon vettek részt a diákok: Ismerkedés Orosháza és környékének kincseivel – erre invitált a meghívó. Hat helyszín szerepelt a kínálatban: a kardoskúti Fehér-tó, a csorvási

Szter-tanya, a történelmi Gellértegyháza, Orosháza belvárosa, a Guardian Orosháza Kft. és Gyopároson az élményfürdő. Este a kiskőrösi Gospel Sasok műsora következett. A nap Lázár Zsolt esperes áhítatával ért véget.

A szombat az alkotás jegyében telt: a diákok érdeklődésüknek megfelelő csoportokhoz csatlakozhattak, hogy egész-

napos munkájuk eredményét az esti gálán bemutassák. Íme, a kínálat, a választható foglalkozások listája, és akiket felkértünk arra, hogy tanítsák a fiatalokat:

- *festészet*: Pribék Endre művésztanár;
- *textilfestészet*: Celuskáné Csepregi Alicia és Kaczkó Rita az iskola nevelői;
- *énekar*: Kőszegi Németh József, a Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola igazgatója és Domjáné Szólik Anikó énektanár;
- *kamarazene*: Lestyán Mihályné, a

Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola nyugalmazott igazgatóhelyettese;

- *néptánc*: Ravaszné Horváth Mariann tanítónő és Arany István néptáncos;
- *keresztyén könnyűzene*: Credo;
- *költészet*: Varga Zoltán költő;
- *múzeumpedagógia*: Rózsa Zoltán múzeumigazgató;
- *újságírás*: Melich Krisztina újságíró, felelős szerkesztő-helyettes (OrosCafé);
- *fotó*: Botta Dénes fotós;
- *pszichodráma*: Pesics Zsuzsanna klinikai szakpszichológus, az intézmény alkalmazásában.

Délután a Szélrózsa Band koncertje már a következő évi Szélrózsa találkozóra is invitálta a résztvevőket.

A találkozó fénypontja a szombat esti gála volt. A díszterem alkalmi színházzá alakult, a csoportok alkotásaikkal, produkcióikkal mutatkoztak be. Nagyszerű munkát végeztek. Az est hangulatát, a felemelő érzést, melyet a jelenlévők átéltek idézi meg az a levél, melyet az egyik Credo-tag írt: „A mai napon, de különösen az esti gálán, érezhető volt a Szentlélek jelenléte. Rég láttam ilyen sok tehetséges, elhívott fiatalot, mosolyogva szolgálni, énekelni. Szuper volt a szervezés, minden a helyén volt, mindennek megvolt a felelőse, kiváló konyha – legalábbis amit én érzékeltem. Hatalmas dolog, hogy ebbe a csapatmunkába bekapcsolódott a város világi oldala is: a múzeum, az orosházi média stb. Azt hiszem, ez az igazi misszió. Aki ott volt, bárholnan érkezett, valóban élő közösséget láthatott, és érezhette a Szentlélek jelenlétét. Ha valami, akkor ez építi a gyülekezetet. Hálás vagyok Istennek ezért a csapatért, és hogy elvállaltuk a szolgálatot. Biztos vagyok

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

☞ benne, hogy mi is legalább annyit kapunk a mai napon, mint amennyit adtunk. Mert »... aki mást felüdít, maga is felüdül« [Péld 11,25b]. Jó volt látni, hogy *vannak még* tehetséges fiatalok, akiket érdekelnek az igazi értékek. *Vannak még* fiatalok, akik mosolyogva és jó kedvvel tudnak lelkesedni művészetért, zenéért. *Vannak még* fiatalok, akik Orosházán is felállva és tapsolva énekelnek az Úrnak, örömmel és jókedvvel!”

Az est áhítattal zárult, melyen Balog Eszter, az intézmény lelkésze szolgált:

„Ti vagytok a föld sója.” [Mt 5,13a]

Ti, akik itt vagytok az EGOT-on. Ti, akik kézműveskedtek, fotóztok, zenéltek és énekeltek, riportokat, iskolai újságot, évkönyvet készítetek, néptáncoltok, zenéltek, akvarellt festetek. Ti, akik verseket írtok, pszichodramáztok. Ti, akik segítők vagytok. Ti, akik fiatalokat készítettek fel az útra, és elkísértétek őket ide. Ti, akik kedvesen mosolyogtok most. Ti, akik hétfőtől péntekig osztályközösségekben vagytok – ha jó a kedvetek, ha rossz. Ti, akik szöcskét fotóztok a Fehér-tó partján, vagy biciklis kisiút Orosháza főterén. Ti, akik jól érzitek magatokat az evangélikus gimnáziumban, szorgalmasan tanultok, jó és tartós barátságokat alakítottok ki... s most azt kérdezhetitek: de hogyan is? Hogyan is lehettek a föld sója?

Úgy, hogy hisztek Istenben, bár ténylegesen nem látjátok magatokat előtt. Sok fiatal számára ez nagy nehézséget jelent.

Úgy, hogy hiszitek: imádságotok nem céltalan mormogás, hanem Isten megszólítása, vele való párbeszéd, mely azt is jelenti, hogy hiszitek: Isten meghallgatja az imáitokat, és válaszol is rá – idővel. Mert Ő igenis gondot visel rátok.

Úgy, hogy hiszitek: életeteknek értelmes célja van. Tudom, többségetek készül az érettségire, és összességében mind készültök megtalálni a helyeteket a nagybetűs Életben, a tervezett továbbtanulással.

Úgy, hogy megéritek, hogy Isten Jézus Krisztusban megbocsát nektek, irgalmas

hozzátok. Ezáltal ti is irgalmassá és megbocsátóvá váltok társaitokkal szemben. És ha megkérdeznek benneteket, mi a véleményetek fontos dolgokban, pl. amelyek az iskolát, a gyülekezetet, az egyházat vagy akár a társadalmunkat érintik, keresztény hitetek alapján feleltok. És ha olyat tapasztaltok a környezetetekben, ami a szeretet elleni véték, ami Jézus tanításával ütközik, akkor annak hangot adtok és elutasítjátok azt.

Jézus feléd való bizalma és szeretete az, hogy *Téged* a föld sójának nevez. Életed mindennapjain keresztül ízesítéd családot, osztályod, iskolád közösségét, ha a tőle kapott megbízatásodat megérted és örömmel elfogadod, felvállalod. Ámen!”

Az istentisztelet után Orosháza főterén a résztvevők lufikat eregettek – előtte szabad volt valamit kívánni. Így vettek egymástól búcsút a következő EGOT-ig, ami két év múlva rendeznek majd meg.

Szeptember végén nagyon jó volt a Székács Evangélikus Iskola diákjának és tanárának lenni! Minden rendező tudta és tette a dolgát. Jó házigazdaként, mosolyogva állt mindenki a maga posztján, és adott egy darabka szeretetet az EGOT valamennyi résztvevőjének.

Az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium iskolalelkésze hazaérve ezt a levelet küldte:

„Kedves Igazgatónő! Kedves orosházi EGOT-szervezők!

Az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium és Kollégium vezetősége nevében ezúton mondunk hálás köszönetet a 2013-as EGOT megszervezéséért és nagyszerű lebonyolításáért.

Ugyan ez volt az első EGOT-om, de hasonló kerületi és országos, egyházi és világi rendezvényeken voltam jó sokszor, és ezek alapján bizton állíthatom, hogy csak szuperlatívuszokban tudunk nyilatkozni az orosházi három napunkról. A rengeteg készséges segítő, az áradó kedvességük, szállásunk kényelme és rendje, az igazán kiváló étkezések, különösen a hihetetlen fi-

nom, helyben készült szüirkemarhapörkölt, a nagyszerű alkotócsoportok igazán értékes vezetőikkel, az ajándékok és a pénteki különleges kirándulások, nem is beszélve a közvetlen környezetről, a tágas iskoláról és a csodás főtéri parkról – egyszóval sok emléket és élményt kaptunk ajándékba, amiért őszintén hálásak vagyunk, mi tizenketten egészen biztosan. Isten áldását kívánjuk iskolájukra, szolgálataikra! Erős vár a mi Istenünk!”

Novotny Dániel
iskolalelkész

Köszönjük a küldöttségeknek, hogy eljöttek és jó szívvel fogadták, amit adni tudtunk számukra. Köszönjük a lehetőséget, amely lehetővé tette, hogy megismerjenek bennünket: a várost, a gyülekezetet, az iskolát! Felemelő pillanatokat élünk meg együtt. Ezek az élmények sokáig velünk maradnak és segítenek az iskola nevelői és tanulói közösségeinek megélni a találkozó nyitó énekének sorait:

Tégy eggyé, Urunk, tégy eggyé, Urunk,
Hogy meglássa a világ, hogy eljöttél.
Tégy eggyé, Urunk.
Ó, mily szép, mily gyönyörűséges
A testvérekkel egységben lenni.
Az Úr áldása bőven árad ránk,
Mint túl csorduló olaj.

FEHÉR BORBÁLA
igazgató

Aradon jártunk

Október 5-én, hajnali fél 6-kor (–2 fokot mutatott a hőmérő higanyszála), még sötétben hat kerékpáros indult útnak Aradra, hogy iskolánk tanárai és diákjai nevében elhelyezze az emlékezés koszorúját az 1849. október 6-án kivégzett „tizenhármak” emlékoszlopánál. Őt útitársam – Köllő Csaba tanár és négy diák: Pardi Gergely, Tóbis Dániel (12/6), Farkas Márk, Lopuch Pál (11/4) – nevében állíthatom: fárasztó, de örök életre szóló módja ez a megemlékezésnek. Az emlékoszlopnál Kiss Ernő utolsó gondolatai jutottak eszembe: „Istenem, az újkor ifjúsága egész ember lesz-e? Árpádok dicső szentjei, virrasszatok a magyar ifjúság felett, hogy Krisztusé legyen a szívük és a hazáé az életük.” Ez az út egy tettekkel alátámasztott „igen” volt Kiss Ernő utolsó kérdésére. Vasárnap délután 2-kor, 160 kilométerrel a „lábunkban” érkeztünk haza. (FAZEKAS ANDRÁS, tanár)

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Tudósítás óvodánkból

„Minden jó ajándék Istentől van.
Adjatok azért hállát neki,
és őbenne reménykedjete.”
[M. Claudius]

A 2013/14-es nevelési évben fennállásának 18. évébe lép evangélikus óvodánk. Hálásak vagyunk a lehetőségért, hogy Harangszó újságunknak köszönhetően gyülekezetünk tagjai évről évre tájékozódhatnak az óvodában folyó nevelőmunkáról, fontos eseményeinkről és az óvodai mindennapokról.

Jelen időszakban a közoktatás minden területén folyamatban van az új Köznevelési Törvényben megfogalmazott változások beépítése, és az ezekhez való igazodás. Az óvodai mindennapokat leginkább az óvodai nevelés országos alapprogramjának módosulásai befolyásolják, hiszen ezzel párhuzamosan módosították az óvodák helyi pedagógiai programjait is. Ez az a fontos dokumentum, amelynek alapján az óvodák a nevelőmunkájukat végzik.

Az előttünk álló nevelési évben kiemelt nevelési feladataink körét elsősorban ezek a változások határozzák meg. Az alapprogram fokozott figyelmet szentel a környezeti nevelés és a teljes körű egészségfejlesztés területének, ezért most mi is hangsúlyosabban összpontosítunk erre a két nevelési területre.

Csoportjainkban egészséges életmódra neveléssel, környezetvédelemmel és környezettudatossággal kapcsolatos projekteket indítunk. Egy-egy óvodai rendezvény, például családi nap témáját is ezekről a területekről szeretnénk meríteni. A vezetői látogatások tárgyát pedig a környezetismeret- és testnevelés-foglalkozások képezik majd.

A közelmúltban óvodánkba látogatott a hódmezővásárhelyi Léghajó Színház, s *A virágos ház* című ökömesével, a környezetvédelem fontosságát hangsúlyozó történettel kedveskedtek a gyerekeknek. A mese jó gondolatébresztőként szolgált az említett témában.

Óvodánk pályázott a Vidékfejlesztési Minisztérium és az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából a Magyar Mezőgazdasági Múzeum által meghirdetett nyílt pályázaton a „Zöld óvoda” cím elnyeréséért. Ennek eredményét még várjuk. A pályázat feltételeinek való megfelelés több pozitív változás bevezetését

teszi szükségessé. Például szelektív hulladékgyűjtés biztosítását az óvodán belül és kívül, illetve a gyermekek által gondolatok veteményeskert kialakítását.

Pedagógiai programunk szép gondolatokat fogalmaz meg a teremtett világ szépségéről, védelmének, megóvásának és az iránta érzett felelősség fontosságáról.

A gyermekekkel nem csak megismertetnünk kell az őket körülvevő világot, nem csak az a feladatunk, hogy a környezetükkel kapcsolatos információkat, összefüggéseket tárgyi ismeretként beépítsük a tudatukba. Sokkal fontosabb, hogy otthonosan érezzék magukat abban a szűkebb, illetve tágabb környezetben, amelyben élnek, és hogy azt sajátjuknak tudják.

A kicsik elsősorban a felnőttek segítségével ismerkednek meg az őket körülvevő világgal. A környezet iránti szeretetet úgy tudjuk megalapozni, ha velük együtt fedezzük fel a teremtett világot, közösen csodálkozunk rá annak szépségeire és közösen teszünk annak megóvásáért.

Alapvetően más a viszonyunk a természethez, ha az egy véletlenszerű evolúciós folyamat következménye, vagy mintha a Teremtő Szeretet művének tekintjük. Isten szeretete szeretetre hozta létre a világot és benne az embert. Ez a szemlélet segít minket abban, hogy a környezetünkben élők felé is krisztusi szeretettel forduljunk. Ebből a megközelítésből fakadhat egy olyan gyakorlati nevelés, amelynek hatására a gyermek szeretettel fordul a természet felé, éppen ezért védi, barátságosnak tartja és azzá formálja környezetét. Gyermekeink megtanulják és megértik, hogy Isten ezt a szép világot szeretetből adta nekünk, embereknek, hogy óvjuk, védjük, őrizzük (vö. kultúrparancs: 1Móz 1,28–29).

Pedagógiai programunk ugyancsak fontosnak tartja az egészséges életre nevelést, az egészségfejlesztést.

A mindennapos testnevelés, játékos mozgás, s a heti tervezett testnevelés-foglalkozás segítségével, a naponkénti szabad levegőn való tartózkodás, napi gyümölcsfogyasztás biztosításával, a higiénias szokások kialakításával, következetes betartásával óvjuk gyermekeink egészségét. Változatos, fejlesztő tornaeszközök használatával segítjük elő mozgásfejlődésüket. A gyermekek egészségének megóvása érdekében tiszta, egészséges,

biztonságos környezet megteremtésére törekszünk.

A testi egészség szorosan összefügg a harmonikus lelki élettel. A keresztyén szemléletben a test és a lélek egységet alkot. A testi és lelki egészség szoros kapcsolatából következik, hogy lelki nevelés nélkül a testnevelés sem lehet igazán hatékony. A jó közérzethez nem elég a testi képességek fejlesztése, szükséges a belső harmónia biztosítása is. A testileg fejlett, de lelkileg visszamaradt gyermek erejét fitogtató, agresszív, antiszociális lesz.

A keresztyén szeretet arra ad készletét, hogy a testi fölényt pozitív irányba, egymás segítésére használjuk ki. Az erősebb és ügyesebb, jobb mozgáskoordinációval rendelkező gyermek segítse a gyengébbet, elesettebbet. (Jó példa ennek megerősítésére a gutaütött béna gyógyulásának története, ahol társak segítenek a betegnek: Mk 2,1–12; Lk 5,17–26.) Nem egymás legyőzése a fontos, hanem az egymás sikereiben való közös öröm.

Ebben a nevelési évben is a mi Urunk kegyelmét és áldását kérjük ezeknek az előttünk álló feladatoknak a megvalósításához, és a gyermekek között végzett szolgálatunk kiteljesedéséhez.

Isten gondviselésének hála, nagy örömmel oszthatom meg ezúton gyülekezetünk tagjaival. Évek óta megoldásra váró probléma volt az óvodaépület nagyon rossz állapotban lévő külső nyílászáróinak cseréje. Ennek megvalósítása érdekében az elmúlt években több pályázattal próbálkoztunk intézményünk, de sajnos nem sikerült forráshoz jutnunk. Több sikertelen pályázat után intézményünk részben önerőből, részben az országos egyházi pályázat útján nyújtott segítségével valósította meg ezt a beruházást. A régi nyílászárók állapotára való tekintettel halaszthatatlan feladatunkat teljesítettük. Ez a már nagyon szükséges felújítás javítja munkakörülményeinket, a gyermekek komfortérzetét, esztétikusabbá teszi környezetünket, barátságosabbá óvodánkat. Örülünk megújult, megszépült óvodánknak!

Szívesen osztozunk örömeinkben gyülekezetünk tagjaival is. Örömeinkre szolgál, ha a kedves testvérek nemcsak újságunk hasábjain keresztül ismerkednek óvodánkkal. Szeretettel várjuk presbitereinket, képviselőinket, látogassanak meg minket! Délelőttöként, a fél 11 és 12 óra közötti szabad játékidőben szívesen elkalauzoljuk az érdeklődőket egy-egy óvodai körsétára.

VAJER TÍMEA
óvodavezető

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Csehi József

KERESZTELÉS (3 éven aluli gyermekek)

Mészáros Csaba és Mészai Erika
leánya: VIVIEN 2013. április 21.
Ujj István és Hegedűs Anikó
fia: ISTVÁN 2013. május 5.
Péter Levente és Baranyai Ágnes
leánya: HÉDI 2013. május 19.
Boros István és Martin Klára
leánya: BOGLÁRKA 2013. május 19.
Tóth Sándor és Pápai Tünde
fia: SÁNDOR ISTVÁN 2013. június 16.
Ébényi Zoltán Péter és Jároli Szilvia
leánya: HENRIETT 2013. július 6.
Balczó János és Balczó-Petres Nikolett
fia: VINCE 2013. július 7.
Benkő József és Makai Orsolya
leánya: FRUZSINA ZSUZSA 2013. július 14.
Vida Gyula és Szijjártó Klára Krisztina
fia: WALTER HENRIK 2013. július 27.
Muzsik Zoltán és Horváth Elizabeth Magdolna
fia: MÁTÉ 2013. július 28.
Kuri György és Ács Csilla Edina
leánya: BIANKA 2013. augusztus 3.
Kunós Zoltán és Kunosné Dr. Balatoni Magdolna
leánya: LILLA 2013. augusztus 4.
Héjja Ernő Zoltán és Gulyás Szabó Krisztina
fia: HUNOR 2013. augusztus 4.
Lukács Zoltán és Sin Szilvia
leánya: VIKTÓRIA 2013. augusztus 10.
Fejes Sándor és Fejes Beáta
fia: ZALÁN ÁDÁM 2013. augusztus 17.
Darók Attila Zoltán és Zsótér Nikolett
fia: OLIVÉR 2013. augusztus 24.

Kocsis Máté és Bakos Beáta
fia: MÁTÉ 2013. szeptember 22.
Galyas Gábor és Madarász Ildikó Éva
leánya: NOÉMI ANNA 2013. szeptember 29.
ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN
A GYERMEKEKEN ÉS CSALÁDJUKON!

HÁZASSÁGKÖTÉS

Ébényi Zoltán Péter és Jároli Szilvia 2013. július 6.
Vigh Antal és Fűr Melinda 2013. augusztus 10.
Fejes Sándor és Fejes Beáta (Higyed Beáta) 2013. augusztus 17.
Tóth István és Lőrincz Leilla 2013. szeptember 14.
ISTEN VEZESSE ÉS IRÁNYÍTSA ŐKET ÉLETÚTIJUKON
ÉS SEGÍTSEN MEGTARTANI FOGADALMUKAT!

TEMETÉS (2013. május 8.–2013. október 15.)

Bánki-Horváth Pálné (Kiss Margit Etelka 81) · Mrafkó Jánosné (Stir Zsuzsanna Rozália 81) · Rácz Imréné (Németh Julianna Margit 86) · Kálmán András (78) · Buri Józsefné (Baranyai Julianna 89) · Forján Bálint (84) · Zábrák Pálné (Násztor Ida Terézia 84) · Csernus Józsefné (Berke Margit 91) · Pataki Etelka Amália (84) · Tóth Lászlóné (Horváth Katalin 85) · Boros András István (88) · Góga Margit (Topai Margit 87) · Bohus Györgyné (Gabnai Ilona 89) · Verasztó Ferenc (81) · Szula Jánosné (Fazekas Julianna 88) · özv. Jambrik Istvánné (Kiss Mária 90) · Berta Sándorné (Tóth Gizella 58) · özv. Tóth Istvánné (Czikora Aranka Julianna 89) · Szabó Lőrinc (60) · Héjjas Lórántné (Szepesi Irén 79) · Tóth Sándorné (Palacsik Ilona Gizella 84) · Szemenyei Istvánné (Horváth Etelka 93) · Nagy Mártonné (Aklan Mária Erzsébet 94) · Vági Antal (86) · Németh Józsefné (Szűcs Eszter 92) · Szendi-Horváth Ella (76) · Mácsai Lajosné (Boldizsár Mária Anna 92) · Dobrotka Györgyné (Hrivnyák Erzsébet 84) · Szula Sándor József (82) · Horváth Imre (78) · Süle István (103) · id. Hocz János (86) · Torda Lajosné (Kiss Ilona 98) · Kovács Béla (74) · dr. Mareczky Béláné (Virányi Márta 80) · Kovács Pál Ferenc (76)

A VILÁG PEDIG ELMÚLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT
CSELEKSZI, MEGMARAD ÖRÖKKÉ. [1Jn 2,17]

ADOMÁNYOK AZ OROSHÁZI HARANGSZÓ ÚJSÁGRA

2013. május 8.–2013. szeptember 15.

Tóth László	3000 Ft	Kulcsár Jánosné	2000 Ft
Tóth János	2000 Ft	Makula Sándorné	1000 Ft
Pusztainé Nagy Erzsébet	1000 Ft	Lázár Pál és felesége	3000 Ft
Csécei Pálné	2000 Ft	Varga Lászlóné	1000 Ft
Dr. Formann István és neje	10000 Ft	Czikora Lajos	2000 Ft
Kilián Lászlóné	1000 Ft	Szabó Károlyné	1000 Ft
Németh Bálintné	1000 Ft	Berta Imréné	1000 Ft
Bencze Géza és neje	15000 Ft	Kissné Betkó Katalin	3000 Ft
Dénes József és neje	2000 Ft	Dr. Horváthné Csepregi Terézia	1500 Ft
Fürst Enikő	1000 Ft	Rajki Zoltán, Rajki Róbert	2000 Ft
Éliás Dávidné és férje	4000 Ft	Nemes Endréné	1000 Ft
Bakos Józsefné	1000 Ft	Tóth Béláné	1000 Ft
Héjjas Irén	500 Ft	Tóth Anikó	1000 Ft
Baranyai Jánosné	2000 Ft	Farkasné Tóth Mariann	1000 Ft
Ilovszky Béla	5000 Ft	Hanyecz Zoltán	1000 Ft
Laszli Józsefné	1000 Ft	Rajki István és neje	4500 Ft
Marosvölgyi Sándorné	1000 Ft	Pusztainé Nagy Erzsébet	1000 Ft
Czikora Lajos	2000 Ft	Vili István és neje	2000 Ft
Fejes Sándorné	1000 Ft	Mórocz Antal	2000 Ft
Szalay József	5000 Ft	Dancz Gyuláné	2000 Ft
Vizi József	5000 Ft	Jankainé Zelenka Anikó	1000 Ft
Szabó Bálint és neje	2000 Ft	Csizmadia Ferencné	2000 Ft
Tarr István és neje	1000 Ft	Dr. Gulyás Mihályné	2000 Ft
Sonkolyos Dezső	2000 Ft	Baki Béláné	2000 Ft
Nagy Dénesné	1000 Ft	Dr. Tömböly Jánosné	2000 Ft
Hajdú János és neje	2000 Ft	Szekeres Józsefné	1000 Ft
Bánki H. Jolán	1000 Ft	Ágoston Antal	3000 Ft
Csmela Józsefné	1000 Ft	Név nélkül, de Istennél tudva lévő 4 testvértől	5000 Ft